

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. helmikuuta 2023
(OR. en)

6845/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0046 (COD)

TELECOM 50
COMPET 146
MI 140
IA 32
CODEC 262

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	23. helmikuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 94 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 94 final.

Liite: COM(2023) 94 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.2.2023
COM(2023) 94 final

2023/0046 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös)

{SEC(2023) 96 final} - {SWD(2023) 46 final} - {SWD(2023) 47 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Laadukas digitaalinen infrastruktuuri on yhä tärkeämpi koko talouden perustekijä. Se on rinnastettavissa sähkö-, kaasu-, vedenjakelu- ja liikenneverkkoihin. Erinomaisista ja turvallisista yhteyksistä kaikille ja kaikkialla on tulossa perusedellytys, jotta voidaan saavuttaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja nykyaikaisten verkkopalveluiden ja nopeiden internet-yhteyksien pohjalta.

Digitaaliteknologian nopean kehityksen vuoksi tarvitaan huomattavia verkkoinvestointeja, jotta voidaan vastata kasvaviin kaistanleveysvaatimuksiin. Vuoden 2020 tiedonannossa *Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa*¹ arvioidaan, että pelkästään digitaalisessa infrastruktuurissa ja verkoissa EU:n investointivaje on 65 miljardia euroa vuodessa. Tämän vuoksi komissio ilmoitti tarkistavansa vuonna 2014 annettua laajakaistakustannusten vähentämisestä annettua direktiiviä².

Suuri osa verkkojen käyttöönottokustannuksista johtuu seuraavista tekijöistä: i) olemassa olevan passiivisen infrastruktuurin (kuten kaapelikanavien, jakokaappien ja antennilaitteistojen) käyttöönottoprosessin tehottomuus; ii) rakennusteknisten töiden koordinointivaikeudet; iii) työlääät hallinnolliset lupamenettelyt; ja iv) pullonkaulat kiinteistöjen fyysisen infrastruktuurin käyttöönotossa. Verkkojen käyttöönoton helpottamiseksi ja kannustamiseksi komissio ehdotti vuonna 2013 laajakaistakustannusten vähentämistä koskevaa direktiiviä, joka sisältää yhdenmukaistettuja toimenpiteitä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi³.

Laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin perustana olevat digitaalistrategian tavoitteet on nyttemmin pääosin saavutettu, mutta ne ovat myös vanhentuneet. Niiden kotitalouksien osuus, joilla on käytössään 30 Mbit/s:n internetyhteys, on kasvanut vuoden 2013 58,1 prosentista 90,1 prosenttiin vuonna 2021. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että yritysten ja ihmisten tarve erittäin suuren kapasiteetin kiinteiden ja mobiiliyhteyksien käyttöön kasvaa, 30 Mbit/s:n saatavuus ei enää riitä tulevaisuudessa. Se ei myöskään vastaa direktiivissä (EU) 2018/1972 (Euroopan sähköisen viestinnän säännöstö, jäljempänä 'säännöstö') vahvistettuja uusia tavoitteita,⁴ jotka koskevat erittäin suuren kapasiteetin verkkojen yhteenliitettävyyden ja kattavan saatavuuden varmistamista. Lisäksi neuvosto korosti Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamisesta 9 päivänä kesäkuuta 2020 antamissaan päätelmissä covid-19-pandemian osoittaneen, että tarvitaan nopeita ja ajasta ja paikasta riippumattomia yhteyksiä. Tämä edellyttää lisätoimenpidepakettia, jolla tuetaan nykyisiä ja uusia verkon käyttöönottotarpeita, mukaan lukien laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin mukaisten toimenpiteiden tehostaminen. Siksi komissio asetti tiedonannossaan *2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa*

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa ([COM/2020/67 final](#)).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/61/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi (EUVL L 155, 23.5.2014, s. 1).

³ Verkot, jotka pystyvät tarjoamaan vähintään 30 Mbit/s:n laajakaistapalveluja.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

*digitaalista vuosikymmentä varten*⁵ vuoteen 2030 mennessä saavutettavat päivitettyt tavoitteet, jotka vastaavat paremmin tulevaisuuden odotettuja yhteystarpeita. Näitä tavoitteita tarkasteltiin ja tarkennettiin sitten digitaalisen vuosikymmenen politiikkaohjelmassa⁶. Ohjelmassa esitetään ohjausrakenne, johon kuuluu seuranta ja mekanismi komission ja jäsenvaltioiden tiivistä yhteistyötä varten sen varmistamiseksi, että EU saavuttaa päämääränsä ja digitalisaatiotavoitteensa vuoteen 2030 mennessä.

Tämä ehdotus gigabitti-infrastruktuurisäädökseksi on aloite, joka kuuluu komission sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan ohjelmaan (REFIT)⁷. Säädöksellä pyritään korjaamaan laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin puutteet ja edistämään erittäin suuren kapasiteetin verkkojen kustannustehokasta ja oikea-aikaista käyttöönottoa, jotta voidaan täyttää EU:n lisääntyneet yhteystarpeet⁸.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Ehdotus on osa sähköisen viestinnän sääntelyjärjestelmää, ja se on yhdenmukainen muiden lainsäädännöllisten ja muiden välineiden kanssa, jotka ovat myös osa tätä kehystä⁹. Ehdotus on erityisesti yhdenmukainen muiden välineiden (eli eurooppalaisen sähköisen viestinnän säännösten) kanssa, joilla tuetaan kiinteitä ja mobiiliyhteyksiä koskevien tavoitteiden saavuttamista EU:ssa. Säännöstyössä säädetään pääasiassa, erityistapauksia lukuun ottamatta, mahdollisuudesta asettaa velvollisuuksia tietyillä sähköisen viestinnän markkinoilla määräävässä asemassa (huomattava markkinavoima) oleville sähköisen viestinnän operaattoreille, mutta tässä ehdotuksessa käsitellään sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja ylläpitäviä yrityksiä riippumatta siitä, onko niillä huomattava markkinavoima.

Ehdotus on myös syyskuussa 2020 hyväksytyn yhteenliitettävyyssvälineistöä koskevan suosituksen mukainen. Suosituksen tavoitteena oli vähentää erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton kustannuksia ja varmistaa 5G-radiotaajuuksien oikea-aikainen saatavuus. Jäsenvaltioiden maaliskuussa 2021 hyväksymä yhteenliitettävyyssvälineistö¹⁰

⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten* (COM/2021/118).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12463-Nopea-laajakaista-EUssa-saantojen-tarkistaminen_fi

⁸ Markkinatarjonta on vastannut laadukkaan ja nopean internetin kasvavaan kysyntään tuomalla valokuidun yhä lähemmäs käyttäjää. Nykyiset ja jopa tulevat ”erittäin suuren kapasiteetin verkot” edellyttävät suorituskykyparametreja, jotka vastaavat niitä, jotka vähintään jakelupisteeseen asti ulottuva valokuituelementeistä koostuva verkko voi tarjota paikassa, jonne palvelu toimitetaan.

⁹ Säännösten lisäksi kehystä täydentävät seuraavat: eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti ennakkosääntelyn alaisiksi tulevista merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista sähköisen viestinnän alalla 18 päivänä joulukuuta 2020 annettu komission suositus (EU) 2020/2245 (EUVL L 439, 29.12.2020, s. 23), seuraavan sukupolven liityntäverkkojen käyttöoikeuksien sääntelystä 20 päivänä syyskuuta 2010 annettu komission suositus (2010/572/EU) (EUVL L 251, 25.9.2010, s. 35) ja kilpailua edistävästä ja laajakaistan investointiympäristöä parantavista johdonmukaisista syrjimättömyysvelvoitteista ja kustannuslaskentamenetelmistä 11 päivänä syyskuuta 2013 annettu komission suositus (2013/466/EU) (EUVL L 251, 21.9.2013, s. 13). Kahta viimeksi mainittua tarkastellaan parhaillaan uudelleen.

¹⁰ [Unionin yhteinen verkkoyhteyksien edistämisen välineistö](#), joka perustuu komission suositukseen (EU) 2020/1307 unionin yhteisestä välineistöä erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja 5G-radiotaajuuksien oikea-aikaisen ja investointeihin kannustavan saatavuuden varmistamiseksi, jotta voidaan verkkoyhteyksiä edistämällä tukea talouden elpymistä covid-19-kriisistä unionissa (EUVL L 305, 21.9.2020, s. 33).

sisältää 22 parasta käytäntöä verkkokustannusten vähentämiseksi. Ne on suurelta osin otettu huomioon tässä ehdotetuissa toimenpiteissä.

Lisäksi ehdotus on yhdenmukainen komission äskettäisen unionin turvallisten yhteyksien ohjelmaa koskevan ehdotuksen¹¹ kanssa, jonka tarkoituksena on helpottaa satelliitin kautta toimitettavia laajakaistayhteyksien saantia alueilla, jotka ovat muiden kiinteiden ja mobiilien sähköisten viestintäverkkojen infrastruktuurien ulottumattomissa.

Ehdotus on yhdenmukainen myös niiden rahoitusaloitteiden kanssa, joilla tuetaan laajakaistaverkkojen käyttöönottoa maaseudulla sekä syrjäisillä ja muilla huonompien yhteyksien alueilla, mukaan lukien Verkkojen Eurooppa -välineen digitaalinen osa (CEF ja CEF Digital)¹², COVID-19:n jälkeiset elpymisrahasot¹³ ja kansalliset valtiontukialoitteet¹⁴. Äskettäin annetuilla uusilla *suuntaviivoilla laajakaistaverkkojen valtiontuelle*¹⁵ edistetään myös laajakaistan käyttöönoton nopeuttamista ja laajentamista selventämällä, milloin julkinen tuki on kilpailusääntöjen mukaista.

• Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Ehdotus on yhdenmukainen neuvoston ja parlamentin kesäkuussa 2021 eurooppalaisessa ilmastolaissa¹⁶ vahvistamien Euroopan vihreän kehityksen ohjelman¹⁷ ilmastotavoitteiden kanssa. Digitaalisten yhteyksien infrastruktuuri on olennainen komission tärkeimpien painopisteiden eli digitaalisen ja vihreän siirtymän saavuttamiseksi. Digitaaliset infrastruktuurit ovat ratkaisevassa asemassa vihreään talouteen siirtymisessä, koska ne ovat olennaisia energiatehokkuuden mahdollistamisessa muilla aloilla. Lisäksi vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden aikaansaama merkittävä rakennusten perusparannusaalto¹⁸ vuoteen 2030 mennessä tarjoaa valtavan tilaisuuden saavuttaa synergioita ja varmistaa hyvä energiatehokkuus kiinteistön infrastruktuurissa, mukaan lukien kuituyhteyksiä tukeva fyysinen infrastruktuuri ja kuitukaapelit. Näin vähennetään rakennusten omistajille ja/tai vuokralaisille aiheutuvia haittoja ja varmistetaan, että rakennuskannan peruskorjaukseen käytettävissä olevia kansallisia ja EU:n varoja käytetään tehokkaammin.

¹¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin turvallisten yhteyksien ohjelman perustamisesta vuosiksi 2023–2027 (COM(2022) 57 final); 2022/0039 COD, josta päästiin poliittiseen yhteisymmärrykseen 17. marraskuuta 2022.

¹² https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en

¹³ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_fi

¹⁴ Kertomus laajakaistaa koskevan valtiontuen täytäntöönpanosta, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d6b8368d-f3dd-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-en>.

¹⁵ Komission tiedonanto – *Suuntaviivat laajakaistaverkkojen valtiontuelle*, 12. joulukuuta 2022 (C(2022) 9343).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma* (COM(2019) 640 final).

¹⁸ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Euroopan rakennusten perusparannusaalto – ympäristöystävällisempiä rakennuksia, lisää työpaikkoja ja parempaa elämänlaatua*, COM/ 2020/ 662 final).

- **Oikeusperusta**

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 114 artikla. Tämä on oikeusperustana myös laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämisestä annetussa direktiivissä, joka kumotaan tällä ehdotuksella. Se on perusteltua, koska tämän ehdotuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa edelleen EU:n sähköisen viestinnän markkinoita ja parantaa sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan edellytyksiä.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin täytäntöönpanosta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että tavoitetta tarjota EU:lle kattava ja nopea laajakaistayhteys ei voida saavuttaa kohtuullisessa ajassa direktiivillä pelkästään jäsenvaltioiden toimin eikä yksityisiä ja julkisia investointeja mahdollisimman tehokkaasti käyttämällä. Lisäksi eräät säännösten säännökset, erityisesti 44 artikla, ovat osittain päällekkäisiä laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin kanssa, ja sääntöjä on tarpeen virtaviivaistaa. Kattavien gigabittiyhteyksien saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä edellyttää myös kaikkien jäsenvaltioiden yhteisiä toimia. Toimenpiteet, joita jäsenvaltiot ovat tähän mennessä toteuttaneet verkkojen käyttöönoton edistämiseksi ja erityisesti käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja aikataulun lyhentämiseksi, ovat hyvin erilaisia, joskus jopa samassa jäsenvaltiossa. Lisäksi odotettua EU:n tason lisäarvoa on vähentänyt merkittävästi se, että poissulkemis- tai poikkeusmahdollisuuksia on ollut paljon monissa eri olosuhteissa ja eri jäsenvaltioissa, sekä se, että laajakaistakustannusten vähentämisestä annetussa direktiivissä vahvistettuja eri toimenpiteitä varten ei ole laadittu etukäteen suuntaviivoja tai yhteisiä periaatteita.

Nykyinen sääntöjen kirjavuus luo esteitä rajatylittäville investoinneille. Se rajoittaa vapautta tarjota sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja. Se vaikuttaa myös sisämarkkinoiden toimintaan erityisesti luontaisesti rajatylittävissä sovelluksissa, kuten verkottuneessa ja autonomisessa ajamisessa, jotka tarvitsevat kaikkialla käytettävissä olevaa erittäin suuren kapasiteetin verkkoa. Nykytilanteen vuoksi sähköisen viestinnän operaattoreiden ja muiden sidosryhmien (laitevalmistajat, maa- ja vesirakennusyhtiöt jne.) on myös hyvin vaikea saavuttaa mittakaavaetuja. Nopeiden laajakaistayhteyksien käyttöönoton tai tulevien erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton nopeuttamisessa kohdatut ongelmat ovat yhteisiä useimmille tai jopa kaikille jäsenvaltioille. Myös kustannusten vähentäminen ja hallinnollisten menettelyjen keventäminen ovat yleisiä toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä näiden ongelmien ratkaisemiseksi. Tämä ehdotus ei vaikuta jäsenvaltioiden menettelylliseen autonomiaan toimivaltuuksien sisäisessä jaossa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, ja se on kohdennettu poliittinen toimi, jonka voimakkuustaso on oikeassa suhteessa sen tavoitteisiin edistää erittäin suuren kapasiteetin verkkoja säännösten mukaisesti ja saavuttaa digitaalisen vuosikymmenen 2030 tavoite, joka koskee suorituskyvyltään vähintään 5G- ja gigabittiverkkojen tasoisten seuraavan sukupolven langattomien nopeiden verkkojen kattavuutta¹⁹. Ehdotuksen pääasiallisena etuna on, että se

¹⁹ Digitaalinen vuosikymmen -ohjelman 4 artiklan 2 kohdan a alakohta: ”kaikilla tietyssä sijaintipaikassa olevilla loppukäyttäjillä on mahdollisuus gigabittiyhteyteen verkon liityntäpisteeseen saakka, ja kaikki seuraavan sukupolven langattomat nopeat verkot, joiden suorituskkyky on vähintään 5G-verkon tasoinen, kattavat kaikki asutut alueet teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti”.

tarjoaa tehokkaampia suunnittelu- ja investointiprosesseja (ja siten huomattavia mittakaavaetuja) yleisten sähköisten viestintäverkkojen operaattoreille. Lisäksi mittakaavaedut ja niihin liittyvät säästöt ulottuvat sähköisen viestinnän alaa pidemmälle ja leviävät muille toimialoille (esimerkiksi laitevalmistajille ja rakennusyhtiöille).

Nämä edut ovat mahdollisia mahdollisimman pienellä hallinnollisella taakalla. Velvoitteet rajoittuvat tiettyihin verkkoinfrastruktuurin osiin, joissa voidaan odottaa merkittäviä kustannussäästöjä (esimerkiksi kaapelit jätetään fyysisen infrastruktuurin määritelmän ja siten tässä ehdotuksessa asetettujen käyttöoikeus- ja avoimuusvelvoitteiden ulkopuolelle)²⁰. Ehdotetuilla säännöillä tehdään myös oikeasuhteisia mukautuksia (esimerkiksi mahdollisuus evätä käyttöoikeuspyynnöt tietyin edellytyksin). Lisäksi ehdotuksessa säädetään poikkeuksista tapauksissa, joissa tiettyjä velvoitteita ei sovelleta tietyissä olosuhteissa (esimerkiksi pääsy tiettytyypisiin rakennuksiin, jotka ovat julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa, arkkitehtoniseen, historialliseen, uskonnolliseen arvoon tai luonnonarvoon liittyvistä syistä tai kyseisiä rakennuksia koskevien tietojen antaminen). Nämä poikkeukset varmistavat osaltaan ehdotuksen oikeasuhteisuuden ja antavat tarvittavan joustavuuden kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi. Lisäksi ehdotetut toimenpiteet asiaan koskevien hallinnollisten menettelyjen digitalisoimiseksi antavat jäsenvaltioille mahdollisuuden käyttää uudelleen ja laajentaa olemassa olevia paikallisia, alueellisia tai kansallisia digitaali palveluja ja -alustoja, joilla on sama tarkoitus ja ovat tämän asetuksen mukaisia.

- **Toimintavan valinta**

Ehdotettu lainsäädäntöväline on asetus. Tämä perustuu kokemuksiin, joita on saatu laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanosta, sekä sen todettuihin rajoitteisiin sellaisten havaittujen jatkuvien ongelmien ratkaisemisessa, jotka eivät johdu pelkästään sen vähimmäistason yhdenmukaistamisesta vaan myös siitä, että tavoiteltu yhdenmukaistamisen taso on alhainen (esimerkiksi monet säännökset jäivät vapaaehtoisiksi ja toiset, kuten avoimuutta koskevat säännökset, yhdenmukaistivat vain vähimmäismäärän osatekijöitä), sekä hitaasta ja tehottomasta saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Asetus on paras ratkaisu nopeuttaa verkon käyttöönottoa, joka on tarpeen Euroopan digitaalista valmiuden tavoitteen saavuttamiseksi. Sillä on suurin vaikutus gigabittiverkkojen käyttöönoton edistämiseen, koska sitä sovelletaan sellaisenaan kaikkiin jäsenvaltioihin. Nopeasti kehittyvässä digitaalitaloudessa on olennaisen tärkeää toteuttaa nopeasti toimenpiteitä, joilla kevennetään yritysten ja viranomaisten taakkaa. Sitä vastoin direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä veisi jäsenvaltioilta aikaa, mikä viivästyttäisi ehdotettujen sääntöjen soveltamista ja vaarantaisi vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamisen. Toisin kuin direktiivillä, asetuksella on välitön oikeusvaikutus, mikä on tärkeää säännöissä, joita sovelletaan enimmäkseen sähköisen viestintäverkon tarjoajien ja verkon ylläpitäjien välisiin kaupallisiin suhteisiin.

Tämän vuoksi komissio esittää ehdotuksen asetukseksi, gigabitti-infrastruktuurisäädökseksi, jotta vältetään kyseisten palvelujen tarjoamista sisämarkkinoilla haittaavat uudet erot ja

²⁰ Fyysisen infrastruktuurin (jota usein kutsutaan rakennustekniseksi infrastruktuuriksi) merkitys verkon käyttöönotolle käy ilmi myös eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä. Sen 73 artiklassa säädetään, että kansallinen sääntelyviranomainen voi pitää 72 artiklan (rakennusteknisen infrastruktuurin käyttöoikeus) mukaisten rakennusteknisen infrastruktuurin käyttöoikeuksia koskevien velvollisuuksien asettamista oikeasuhteisena keinona edistää kilpailua ja loppukäyttäjien etuja.

taataan yrityksille samat oikeudet ja velvollisuudet. Tämä on tarpeen oikeusvarmuuden ja avoimuuden takaamiseksi kaikille talouden toimijoille, joita asia koskee.

Ehdotuksella kumotaan laajakaistakustannusten vähentämisestä annettu direktiivi, joka edellä mainittujen puutteiden vuoksi johti hyvin hajanaisiin ja vähäisiin täytäntöönpanotoimiin. Asetuksella, joka kattaa kaikki osa-alueet ja jossa on yksinkertaisemmat säännöt ja yleisesti korkeampi yhdenmukaistamisen taso, olisi korjattava nämä puutteet samalla kun se pysyy oikeasuhteisena ja jättää jäsenvaltioille jonkin verran liikkumavaraa erityissäännösten suhteen kansallisten erityisolosuhteiden huomioon ottamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Tämän ehdotuksen ohessa toimitettavan laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin arviointikertomuksen mukaan direktiivi oli vain osittain toimiva ja tehokas sen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa, vaikka tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia. Tähänastinen täytäntöönpano osoittaa yleisesti hyvää suoriutumista muiden kolmen analysoidun kriteerin osalta: merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja EU:n tason lisäarvo.

Laajakaistakustannusten vähentämisestä annettu direktiivi on kaiken kaikkiaan auttanut nopeiden laajakaistayhteyksien käyttöönotossa (lähes 100 000 kilometriä kanava- ja ilmainfrastruktuuria on hyödynnetty uudelleen). Jos laajakaistakustannusten vähentämisestä annettua direktiiviä sovelletaan tehokkaasti, sillä voidaan nopeuttaa nopeisiin laajakaistayhteyksiin liittyvien hankkeiden käyttöönottoa useilla kuukausilla, säästää 10-30 prosenttia käyttöönottokustannuksissa ja lisätä verkon suhteellista kattavuutta.

Eniten edistystä on tapahtunut olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käytössä ja siihen liittyvissä avoimuustoimenpiteissä, kun taas lupien myöntämisessä, rakennusteknisten töiden koordinoinnissa ja kiinteistön infrastruktuurin käytössä on edistytty vähemmän. Tulos on lisäksi hajanainen eri puolilla EU:ta, ja vaikka jotkin toimenpidealueet ovat tehokkaampia²¹, se ei täysin täytä sisämarkkinoiden toimintaan vaikuttavien sähköisten viestintäverkkojen nopeamman ja tehokkaamman käyttöönoton tarvetta.

Laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin voimassa olevia säännöksiä on vahvistettava, jotta ne vastaavat paremmin nykyisiä ja tulevia yhteystarpeita ja EU:n painopisteitä ja ottavat täysin huomioon markkinoiden ja teknologian kehityksen. Sähköisten viestintäverkkojen käyttöönottoa edelleen haittaavat esteet, yhdenmukaisten ja digitalisoitujen hallinnollisten menettelyjen puute sekä riittämättömästi toimivat keskitetyt tietopisteet estävät edelleen sellaisten kustannusten vähentämistoimenpiteiden mahdolliset hyödyt, joilla voitaisiin edistää verkkojen kustannustehokkaampaa ja nopeampaa käyttöönottoa kaikkialla EU:ssa. Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, mukaan lukien kuitu kotiin ja keskikaistan 5G, suuret käyttöönottokustannukset heikentävät käyttöönottokannustimien vaikutuksia ja uusien käyttöönottojen kannattavuutta. Verkkojen käyttöönottoa kaikkialla EU:ssa on hidastanut huomattavasti lupien myöntämisestä vastaavien eri viranomaisten välisen koordinoinnin puute, verkon käyttöönottoon tarvittavien lupien moninaisuus, lupahakemusten sähköisten

²¹ Esimerkiksi arviointikertomuksesta (arviointia koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja) käy ilmi, että suurin edistys liittyy olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöön ja siihen liittyviin avoimuustoimenpiteisiin. Osa jäsenvaltioista on myös ylittänyt direktiivin säännökset ja laajentanut olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria koskevia vähimmäistietoja.

menettelyjen puuttuminen ja käyttöönottolupien myöntämiselle asetettujen määräaikojen, myös asennusoikeuksien, yleinen noudattamatta jättäminen.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Tämän ehdotuksen valmistelussa keskeisiä tiedon lähteitä olivat kirjallisuuskatsaus, tiedot nykypolitiikan täytäntöönpanosta, aiempien seuranta- ja arviointia koskevien toimien ja kertomusten analyysit, sidosryhmiltä saadut tiedot sekä erityiset taustaselvitykset.

Lisäksi sidosryhmiä kuultiin seuraavien avulla:

- pyyntö antaa palautetta etenemissuunnitelmaa / alustavaa vaikutustenarviointia varten (19. kesäkuuta 2020 – 17. heinäkuuta 2020);
- julkinen kuuleminen (2. joulukuuta 2020 – 2. maaliskuuta 2021), joka perustui laajaan kyselylomakkeeseen, joka kattoi sekä menneisyyteen että tulevaisuuteen suuntautuvat näkökohdat;
- sidosryhmien osallistavat aihekohtaiset verkkotyöpajat, jotka pidettiin vuoden 2021 tammikuussa ja helmikuussa;
- Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) lausunto²² laajakaistayhteyksien kustannusten vähentämisestä annetun direktiivin tarkistamisesta; lausunto kattaa sekä menneisyyteen että tulevaisuuteen suuntautuvat näkökohdat;
- kahdenväliset kokoukset, myös markkinaosapuolten ja niiden järjestöjen sekä paikallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa;
- erityiset työpajat, jotka taustaselvityksen laatineet konsultit järjestivät kesäkuussa 2021 ja tammikuussa 2022, sekä tapauskohtaiset kyselyt/kuulemiset.

Sidosryhmät korostavat yleisesti, että laadukkailla yhteyksillä oli keskeinen merkitys pandemian ja talouden elpymisen aikana.

Suuri joukko operaattoreita ja useimmat elinkeinoelämän järjestöt korostavat, että markkinoiden hajanaisuuden poistamiseksi tarvitaan lisää yhdenmukaistamista ja sääntelyä EU:n tasolla, erityisesti hallinnollisten menettelyjen, kuten lupien myöntämisen, osalta. Pienenhkö määrä operaattoreita on kuitenkin sitä mieltä, että jäsenvaltioille on annettava liikkumavaraa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa ja sen noudattamisen valvonnassa. Viranomaiset, BEREC mukaan luettuna, suosivat EU:n tason toimenpiteitä. Ne vaativat yhdenmukaistamista, jotta voidaan tehdä juuri se, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi ne yksilöivät joitakin aloja, joilla kansalliset toimenpiteet olisivat sopivampia (esimerkiksi käyttöoikeusehtoja koskevat ohjeet). Jotkin viranomaiset suhtautuivat varauksellisesti lisärasitteisiin ja kustannuksiin, jotka liittyvät avoimuutta ja digitalisointia koskeviin toimenpiteisiin.

Useimmat sidosryhmien kuulemisissa vastanneista katsoivat, että laajakaistakustannusten vähentämisestä annettu direktiivi loi hyvät puitteet sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton tehostamiselle, ja direktiivin soveltamisalaan kuuluvia toimenpiteitä pidetään merkityksellisinä. Sidosryhmien keskuudessa on kuitenkin erilaisia näkemyksiä siitä, miten tehokkaasti laajakaistakustannusten vähentämisestä annettu direktiivi on onnistunut

²² BEREC (Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelin) koostuu EU:n jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten johtajista tai nimetyistä korkean tason edustajista. BEREC perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 2018/1971.

saavuttamaan yleisen tavoitteensa eli vähentämään verkon käyttöönoton kustannuksia ja nopeuttamaan sen käyttöönottoa.

Sidosryhmät korostavat asianmukaisen fyysisen infrastruktuurin saatavuuden merkitystä, mukaan lukien viranomaisen omistuksessa tai määräysvallassa olevat muut kuin verkkoelementit, jotta verkkojen käyttöönotto olisi tehokasta erityisesti 5G-verkkojen osalta. Sidosryhmät pyysivät myös ohjeita oikeudenmukaisista ja kohtuullisista ehdoista sekä käyttöoikeuspyyntöjen epäämisperusteista. Tämä auttaisi ehkäisemään perusteettomia epäämisiä, jotka perustuvat muiden toteuttamiskelpoisten käyttöoikeusmahdollisuuksien saatavuuteen.

Useimmat sidosryhmät ovat yhtä mieltä siitä, että rakennusteknisten töiden koordinoinnilla voidaan vähentää käyttöönottokustannuksia. Vaikka BEREC katsoi hyödylliseksi laajentaa koordinoituvien palveluiden koskemaan kaikkia (julkisesti ja yksityisesti rahoitettuja) verkon käyttöönottohankkeita, monet sidosryhmät vastustivat tällaista laajentamista.

Suurin osa sidosryhmistä katsoo, että verkon käyttöönoton kannalta on olennaista saada keskitettyjen tietopisteiden kautta säännöllisesti päivitettäviä vähimmäistietoja olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista ja suunnitelluista rakennusteknisistä töistä, myös georeferoiduista sijainneista ja reiteistä. Viranomaiset, paikallisviranomaiset mukaan luettuina, kehottavat joustavuuteen eri jäsenvaltioissa jo käytössä olevien, joissakin tapauksissa myös muita aloja palvelevien vakiintuneiden digitaalisten välineiden uudelleenkäytössä ja parantamisessa.

Useimmat sidosryhmät, myös verkon ylläpitäjät, ovat yhtä mieltä siitä, että yksinkertaistetut lupamenettelyt, mukaan lukien lupahakemusten sähköinen toimittaminen, auttaisivat verkon käyttöönotossa.

Sidosryhmät kehottavat myös vahvistamaan kiinteistön infrastruktuuria koskevia voimassa olevia sääntöjä muun muassa nostamalla nopeiden yhteyksien tavoitetasoa erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin ja kuituun sekä ehdottamalla rakennusten omistajille velvoitetta ottaa käyttöön kiinteistön kuitukaapelit ja antaa käyttöoikeus niihin.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komissio nojautui erityiseen taustaselvitykseen, jonka ICF SA, Wavestone SA ja Centre for European Policy Study laativat WIK Consult GMBH:n ja EcoActin tuella²³. Tutkimuksessa arvioitiin laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin puitteissa hyväksytyjen toimenpiteiden vaikutuksia ja otettiin tarvittaessa huomioon sellaisten kansallisten toimenpiteiden vaikutukset, jotka on toteutettu nopean laajakaistan käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi. Tutkimuksessa tuettiin myös vaikutustenarvioinnin laatimista tähän aloitteeseen liittyvistä mahdollisista toimintavaihtoehdoista. Lisäksi jäsenvaltioiden toimittamissa kansallisissa etenemissuunnitelmissa ja täytäntöönpanokertomuksissa annettiin arvokasta tietoa parhaiten soveltuvista toimenpiteistä ja niiden käyttöönotosta. Suunnitelmat ja kertomukset toimitettiin osana [yhteenliitettävyyvälineistöä](#)²⁴, joka sisälsi 39 parasta käytäntöä, joilla pyrittiin parantamaan verkon käyttöönottoa ja 5G-taajuuksien nopeaa

²³ Tutkimus, jolla tuetaan sähköisten viestintäverkkojen käyttöönotosta aiheutuvien kustannusten vähentämiseen tähtäävien nykyisten toimenpiteiden arviointia EU:n ja kansallisella tasolla sekä vaikutustenarvioinnin laatimista direktiivin 2014/61/EU tarkistamista koskevan EU:n aloitteen yhteydessä.

²⁴ [Unionin yhteinen verkkoyhteyksien edistämisen välineistö](#).

saatavuutta. Komissio turvautui myös muihin kirjallisuuskatsauksessa yksilöityihin tietolähteisiin, kuten useisiin tutkimuksiin²⁵ ja raportteihin²⁶.

- **Vaikutustenarviointi**

Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista ja sääntelyntarkastelulautakunnan puoltava lausunto ovat komission verkkosivustolla²⁷. Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin seuraavia toimintavaihtoehtoja.

Vaihtoehto 0: Perusskenaario

Laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin muuttamatta jättämistä koskeva vaihtoehto merkitsee, että nykyisten toimenpiteiden lisäksi ei toteuteta muita. Voimassa olevan direktiivin ja siihen liittyvien sääntely- ja muiden välineiden täytäntöönpano siis jatkuu ennallaan. Tätä lähestymistapaa voitaisiin täydentää hyvien käytäntöjen jakamisella, jota edistettäisiin vaihtoaloitteilla (esim. yhteenliitettävyysvälineistö). Oletuksena on, että muuttamatta jättämisen vaihtoehdossa verkon käyttöönotto jatkuisi mutta havaittu hajanaisuus jatkuisi; verkon käyttöönotto ei olisi niin tehokasta ja vaikuttavaa kuin se voisi olla, ja vuoteen 2030 ulottuvat yhteenliitettävyystavoitteet vaarantuisivat.

Vaihtoehto 1: Päivittäminen, selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen (minimilähestymistapa)

Tässä vaihtoehdossa ehdotetaan laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin saattamista yhdenmukaiseksi säännösten kanssa (soveltamisalana erittäin suuren kapasiteetin verkot nopeiden verkkojen sijaan), joidenkin tällä hetkellä vapaaehtoisten toimenpiteiden tekemistä pakolliseksi (avoimuus, lupien myöntäminen) ja tiettyjen säännösten selventämistä jäsenvaltioiden erilaisten tulkintojen yhdenmukaistamiseksi (kuten luvat, julkisrahoitteiset hankkeet, joihin sovelletaan rakennusteknisten töiden koordinoitua, ja se, että direktiivin rinnakkaiset käyttöoikeusvelvoitteet eivät koske omaisuuseriä, joihin sovelletaan huomattavaa markkinavoimaa tai valtiontukea koskevia velvoitteita). Tämä vaihtoehto perustuu näkemykseen, jonka mukaan hieman tarkistettu direktiivi yhdessä yhteenliitettävyysvälineistön parhaiden käytäntöjen ja muun sähköisen viestinnän sääntelykehyksen täytäntöönpanon kanssa parantaisi direktiivin täytäntöönpanoa. Parannus saavutettaisiin erityisesti puuttumalla osittain ongelmiin, jotka liittyvät olemassa olevaa fyysisistä infrastruktuuria koskevien tietojen puuttumiseen tai epätäydellisyyteen sekä lupamenettelyjen viivästyksiin ja korkeisiin kustannuksiin.

Vaihtoehdossa ei toteutettaisi muita arviointikertomuksessa ja julkisessa kuulemisessa yksilöityjä toimenpiteitä, joilla pyritäisiin poistamaan lisää esteitä sähköisten viestintäverkkojen käyttöönottoon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi.

Vaihtoehto 2: Toimenpiteiden laajentaminen ja vahvistaminen laajakaistakustannusten vähentämisestä annettuun direktiiviin verrattuna, erittäin suuren kapasiteetin verkkojen sulkeminen velvoitteiden ulkopuolelle

²⁵ Esimerkiksi [Study on implementation and monitoring of measures under the BCRD \(SMART 2015/0066\)](#); [White paper on EU broadband Plan challenges and opportunities, Analysis Mason 2019](#).

²⁶ Esimerkiksi [2020 Summary Report of Best Practices - Outcome of phase 1 of the work of the Special Group for developing a common Union Toolbox for connectivity](#); [2018 European Commission report on the implementation of the Broadband Cost Reduction Directive](#); [BEREC report on the Implementation of the Broadband Cost Reduction Directive](#); [BEREC report on pricing for access to infrastructure and civil works according to the BCRD](#).

²⁷ Vaikutustenarviointi ja sääntelyntarkastelulautakunnan lausunto julkaistaan [EUR-Lex-verkkosivustolla](#).

Tähän vaihtoehtoon sisältyvät vaihtoehdon 1 ehdotukset mutta asetuksen muodossa. Lisäksi siinä laajennetaan käyttöoikeusvelvoitteiden soveltamisalaa kattamaan julkisessa määräysvallassa/omistuksessa oleva fyysinen (muu kuin verkko-)infrastruktuuri (paitsi jos se olisi kohtuutonta) ja tiukennetaan lupien myöntämistä koskevia velvoitteita (esimerkiksi siirtymäajat, kansalliset lupapoikkeukset sekä lupien ja asennusoikeuksien rinnakkaiskäsitely). Vaihtoehdoista 3 ja 4 poiketen tässä vaihtoehdossa erittäin suuren kapasiteetin verkot vapautetaan käyttöoikeuksia ja rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevista velvoitteista investointikannustinongelmien ratkaisemiseksi (esimerkiksi kannattamaton verkon toisintaminen).

Vaihtoehto 3 (parhaaksi katsottu vaihtoehto): Toimenpiteiden laajentaminen ja vahvistaminen direktiiviin verrattuna osittaisella yhdenmukaistamisella

Vaihtoehdossa 3 säilytettäisiin suurelta osin vaihtoehtoon 2 sisältyvät toimenpiteet, ja sekin olisi asetuksen muodossa (siinäkin laajennettaisiin käyttöoikeuden myöntämisvelvoitetta julkisomisteiseen muuhun kuin verkko-omaisuuteen ja lupatoimenpiteisiin). Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen infrastruktuuria koskevan poikkeuksen sijaan siinä kuitenkin säädettäisiin selkeämmät säännöt, jotka koskevat fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden ja rakennusteknisten töiden koordinoitua keskeisiä näkökohtia (kuten ”oikeudenmukaiset ja kohtuulliset” käyttöoikeusehdot, vaihtoehtoiset käyttömahdollisuudet ja kustannusten jakaminen koordinoituissa rakennusteknisissä töissä). Siinä käsiteltäisiin verkon kannattamattoman toisintamisen ongelmaa täsmentämällä paremmin perusteet, joiden nojalla fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus voidaan evätä tai rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevia pyyntöjä voitaisiin pitää kohtuuttomina, jolloin ne rajoittuisivat vaihtoehtoa 2 erityisempiin olosuhteisiin. Tällaisiin sääntöihin liitettäisiin EU:n tason ohjeita, joilla varmistetaan yhdenmukainen soveltaminen ja yhdenmukainen lähestymistapa samankaltaisiin ongelmiin. Tässä vaihtoehdossa säädettäisiin myös, että lupien myöntämistä koskevien sääntöjen ja menettelyjen olisi oltava yhdenmukaisia kansallisella tasolla ja että niitä olisi tuettava keskitetyllä palvelupisteellä kansallisen keskitetyn digitaalisen yhteyspisteen kautta. Lisäksi vaihtoehdossa säädettäisiin, että luvat olisi hyväksyttävä hiljaisesti aina kun se on mahdollista ja että lupamaksut olisi rajoitettava hallinnollisiin kustannuksiin. EU:n tasolla määriteltäisiin käyttöönottotoimet, joihin sovelletaan poikkeuksia luvista, ja lupamenettelyjen johdonmukaisuus varmistettaisiin kansallisella tasolla. Tällä yhdenmukaisemmalla lähestymistavalla voitaisiin puuttua ongelmiin, jotka liittyvät lupien myöntämisen monimutkaisuuteen, määräaikoihin ja kustannuksiin.

Avoimuuden ja tiedonsaannin parantamiseksi vaihtoehdossa 3 laajennettaisiin olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria koskevia tietovaatimuksia, ellei se olisi kohtuutonta, ja suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskevia tietovaatimuksia (ennakoiva ilmoitus kaikista suunnitelluista rakennusteknisistä töistä). Molempien tietokokonaisuuksien olisi oltava saatavilla digitaalisessa muodossa alustoilla, ja ne olisi mahdollisuuksien mukaan yhdistettävä toisiinsa. Sopivan kiinteistön infrastruktuurin puutteen ja saatavuuden korjaamiseksi tässä vaihtoehdossa vaadittaisiin kuituyhteyksiä tukevaa kiinteistön infrastruktuuria ja kiinteistön kuituyhteyksiä kaikissa uusissa (tai peruskorjatuissa) kotitalouksissa. Tässä vaihtoehdossa säädettäisiin myös kiinteistön fyysisen infrastruktuurin standardoinnista kansallisella tasolla ja kiinteistön infrastruktuurin käyttöoikeuksia koskevista ohjeista EU:n tasolla.

Vaihtoehto 4: Laajentaminen ja vahvistaminen, täysimääräinen soveltaminen yksityisomaisuuteen ja täysi yhdenmukaistaminen

Vaihtoehdolla 4 saavutettaisiin mahdollisimman suuri yhdenmukaistaminen EU:n tasolla. Asetus sisältäisi kaikki vaihtoehdon 3 toimenpiteet. Lisäksi se laajentaisi käyttöoikeutta ja avoimuutta koskevat velvoitteet koskemaan yksityisten muiden kuin verkon ylläpitäjien omaisuutta (esimerkiksi liikerakennuksia) ja rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevat velvoitteet koskemaan hankkeita, joita ei rahoiteta julkisin varoin. Tämä vaihtoehto edellyttäisi yhteisen digitaalisen alustan luomista olemassa olevalle fyysiselle infrastruktuurille, suunnitelluille rakennusteknisille töille ja mahdollisesti lupamenettelyille. Tässä vaihtoehdossa kiinteistön fyysinen infrastruktuuri olisi standardoitava EU:n tasolla (kun taas vaihtoehdossa 3 standardointi tapahtuisi kansallisella tasolla).

Kun otetaan huomioon kaikki arviointiperusteet, vaihtoehto 3 täyttää todennäköisesti paremmin toimintapoliittiset tavoitteet. Se tarjoaa myös eniten EU:n tason lisäarvoa ja varmistaa samalla, että jäsenvaltioilla on rooli niiden erityistapausten määrittämisessä, joihin velvoitteita ei sovelleta (esimerkiksi koska ne kuuluisivat asetuksessa säädettyihin luokkiin, joissa velvoitteita ei ehkä sovelleta useista syistä, tai koska ne olisivat suhteettomia). Kaiken kaikkiaan vaihtoehto 3 näyttää siksi parhaiten tasapainottavan lyhyen aikavälin täytäntöönpanokustannukset ja keskipitkän aikavälin hyödyt sekä rajoittavan tarpeetonta sääntelytaakkaa.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotetuilla toimenpiteillä tuetaan REFIT-ohjelmaa ja saavutetaan yksinkertaistamista ja hallinnollisen taakan vähentämistä koskevat tavoitteet. Useilla ehdotetuilla muutoksilla pyritään selkeyttämään, virtaviivaistamaan ja yksinkertaistamaan sääntöjä ja menettelyjä, auttamaan osapuolia ymmärtämään helposti oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ja edistämään synergioita (esimerkiksi sellaisen ehdotetun koordinoinnin osalta, joka koskee rakennusten peruskorjausta energiatehokkuuden parantamiseksi). Ehdotuksessa säädetään myös EU:n tason ohjeista (fyysisen infrastruktuurin, myös kiinteistön fyysisen infrastruktuurin, käyttöoikeudet sekä joitakin käyttöoikeuksien edellytyksiä ja rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevia sääntöjä). Näiden ohjeiden pitäisi helpottaa sääntöjen johdonmukaista täytäntöönpanoa sekä mahdollisten riitojen ratkaisemista.

Ehdotuksesta aiheutuu tiettyjä lyhytaikaisia kokonaiskustannuksia lähinnä hallinnoille. Ne liittyvät yhdenmukaisten lupamenettelyjen ja digitaalisten palvelupisteiden/-alustojen perustamiseen lupien käsittelyä sekä tietojen tarjoamista ja saatavuutta varten. Kun nämä toimet on tehty, asetuksen odotetaan kuitenkin johtavan sähköisten viestintäverkkojen operaattoreiden vuotuisiin hallinnollisiin kustannussäästöihin (arviolta noin 40 miljoonaa euroa vuodessa). Säästöjä saadaan verkon ja julkisen fyysisen muun kuin verkkoinfrastruktuurin paremmista käyttömahdollisuuksista (noin 24 miljoonaa euroa vuodessa) ja lupahakemusten käsittelystä (noin 15 miljoonaa euroa vuodessa). Myös viranomaiset, kuten kunnat, saavat kustannussäästöjä (ei arviota). Hyötyjä voidaan mahdollisesti laajentaa muille aloille (sähköisen viestinnän lisäksi), jos nämä muut alat toteuttavat ja käyttävät lupa-alustoja, kuten jo tehdään useissa jäsenvaltioissa. Lisäksi rakennusalan yritykset hyötyisivät kiinteistön infrastruktuuria ja kaapelointia koskevista standardeista, joiden pitäisi taata kotiin -verkkojen tehokkaampi asentaminen uusissa ja peruskorjattavissa rakennuksissa (ei arviota)²⁸.

²⁸ Taustaselvityksen, jonka ICF SA, Wavestone SA ja Centre for European Policy Study laativat WIK Consult GMBH:n ja EcoActin tuella (katso alaviite 22), liite 1, erityisesti kohdat 1.3, 2.3 ja 4.3.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksessa otetaan kaikilta osin huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut oikeudet ja periaatteet. Ehdotetut toimenpiteet ovat yhdenmukaisia erityisesti 16 artiklan (elinkeinovapaus), 17 artiklan (omistusoikeus) ja 37 artiklan (ympäristönsuojelu) kanssa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Täytäntöönpanon seuranta perustuu asetuksen täytäntöönpanoa koskevaan kertomukseen, joka on toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta. Kertomus sisältää yhteenvedon toimenpiteiden vaikutuksesta ja arvion edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa, myös siitä, voitaisiinko asetuksella edistää digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelmassa esitettyjen verkkoyhteystavoitteiden saavuttamista ja millä tavoin. Komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tätä varten tietoja, jotka perustuvat asiaan liittyviin indikaattoreihin ja säännölliseen tiedonkeruumekanismiin, jotka direktiivillä (EU) 2018/1972 perustettu viestintäkomitea laatii.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artikla – Kohde ja soveltamisala

Ehdotuksen 1 artiklalla päivitetään sähköisten viestintäverkkojen käyttöönotosta vuonna 2014 annetun direktiivin soveltamisala nopeista verkoista erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin, jotta se vastaisi säännösten ja digitaalisen vuosikymmenen yhteenliitettävyyttä koskevien tavoitteiden uutta tasoa.

Ehdotuksen 2 artikla – Määritelmät

Tämä artikla sisältää säännöstyössä esitettyjen määritelmien lisäksi muita määritelmiä, mukaan lukien erittäin suuren kapasiteetin verkot. Siinä laajennetaan ”fyysisen infrastruktuurin” käsite kattamaan julkinen muu kuin verkko-omaisuus ja otetaan käyttöön uusi ”kiinteistön kuitukaapeliin” määritelmä sekä muutetaan ”nopeita yhteyksiä tukeva” kiinteistön fyysinen infrastruktuuri ”kuituyhteyksiä tukevaksi” kiinteistön fyysiseksi infrastruktuuriksi. Kun lisäksi otetaan huomioon langattoman fyysisen infrastruktuurin tarjoajien, kuten ”torniyhtiöiden”, nopea kehitys ja niiden yhä merkittävämpi rooli 5G-verkkojen kaltaisten langattomien sähköisten viestintäverkkojen elementtien asentamiseen soveltuvan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksien tarjoajina, ”verkon ylläpitäjän” määritelmää laajennetaan kattamaan paitsi sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavat tai niiden tarjoamiseen luvan saaneet yritykset sekä muuntotyypisten verkkojen, kuten liikenne-, kaasu- ja sähköverkkojen, ylläpitäjät, myös yritykset, jotka tarjoavat liitännäistoimintoja. Niihin sovelletaan kaikkia asetuksessa säädettyjä velvoitteita ja etuja, lukuun ottamatta kiinteistön fyysistä infrastruktuuria ja käyttöoikeuksia koskevia säännöksiä. Siinä myös muutetaan ”luvan” määritelmää siten, että siinä otetaan huomioon ne moninaiset päätöksentekotasot, joita lupien myöntämiseen joskus liittyy, ja selvennetään, että rakennusteknisillä töillä viitataan ”erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien käyttöönottoon”, jotta viittaus olisi selkeämpi koko tekstissä.

Ehdotuksen 3 artikla – Olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus

Ehdotuksen 3 artiklassa laajennetaan käyttöoikeusvelvoite koskemaan fyysistä infrastruktuuria, joka ei ole osa verkkoa mutta joka on julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa. Siinä säädetään myös tiettyjä rakennusluokkia koskevista poikkeuksista (esimerkiksi yleiseen turvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyvistä syistä) ja annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus perustaa elin, joka koordinoi julkiseen omaisuuteen liittyviä käyttöoikeuksia.

Siinä selvennetään käyttöoikeuden epäämisen syitä ja vältetään päällekkäiset käyttöoikeusvelvoitteet, jos ne on jo asetettu samalle omaisuudelle säännöstön/valtioneuvoston sääntöjen nojalla.

Artiklassa säädetään komission mahdollisuudesta antaa ohjeita, jotka koskevat käyttöoikeussääntöjen soveltamista.

Artikla perustuu myös säännöstön 57 artiklassa esitettyyn edellytykseen, joka koskee pienalueen langattomien liityntäpisteiden asentamista.

Ehdotuksen 4 artikla – Fyysistä infrastruktuuria koskeva avoimuus

Ehdotuksen 4 artiklassa säädetään, että verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten, joiden omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, on toimitettava olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria koskevat vähimmäistiedot, mukaan lukien georeferoidut tiedot, keskitettyjen tietopisteiden kautta sähköisessä muodossa.

Pääsyä näihin vähimmäistietoihin voitaisiin rajoittaa esimerkiksi turvallisuussyistä tai tiettyjen rakennusluokkien osalta. Vastaavasti vähimmäistietojen toimittamisvelvoitetta ei sovellettaisi, jos velvoite olisi kustannus-hyötyanalyysin perusteella suhteeton.

Ehdotuksen 5 artikla – Rakennusteknisten töiden koordinointi

Ehdotuksen 5 artiklassa selvennetään, että velvollisuus koordinoida rakennusteknisiä töitä koskee sellaisia rakennusteknisiä töitä, jotka ”rahoitetaan kokonaan tai osittain julkisista varoista”.

Siinä säädetään, että rakennusteknisten töiden koordinointia koskevat pyynnot olisi jätettävä vähintään kaksi kuukautta ennen lopullisen hankkeen esittämistä, ja täsmennetään, milloin rakennusteknisten töiden koordinointia koskevaa pyyntöä voidaan pitää kohtuuttomana.

Artiklassa säädetään komission mahdollisuudesta antaa ohjeita, jotka koskevat rakennusteknisten töiden koordinointia.

Ehdotuksen 6 artikla – Suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskeva avoimuus

Ehdotuksen 6 artiklassa säädetään oikeudesta saada keskitettyjen tietopisteiden kautta sähköisessä muodossa vähimmäistiedot, myös georeferoidut tiedot, kaikista (julkisista ja yksityisistä) suunnitelluista rakennusteknisistä töistä, joita verkon ylläpitäjät toteuttavat.

Tällaista tiedonsaantia voitaisiin rajoittaa esimerkiksi verkkoturvallisuuden, kansallisen turvallisuuden tai liikesalaisuuksien perusteella. Avoimuusvelvoitetta ei sovellettaisi tietyissä olosuhteissa, esimerkiksi hätätilanteessa tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

Artiklassa säädetään, että kaikki verkon ylläpitäjät toimittavat suunnitelluista julkisista rakennusteknisistä töistä varhaisemmassa vaiheessa ja ennakoivasti vähimmäistietoja keskitettyjen tietopisteiden kautta, jotta voidaan helpottaa mahdollista rakennusteknisten töiden koordinointia.

Ehdotuksen 7 artikla – Lupien myöntämismenettely asennusoikeudet mukaan luettuina

Ehdotuksen 7 artiklassa otetaan käyttöön uusi periaate, jonka mukaan kansallisesti yhdenmukaiset säännöt koskevat lupien myöntämisedellytyksiä ja -menettelyjä, asennusoikeudet mukaan luettuina. Sen mukaan hakemusten toimittaminen sähköisessä muodossa keskitettyjen tietopisteiden kautta on pakollista.

Siinä annetaan komissiolle valtuudet täsmentää täytäntöönpanosäädöksellä käyttöönottoluokat, jotka vapautetaan luvista.

Se lisää avoimuutta jättämällä rakennusteknisiä töitä koskevat lupahakemukset tutkimatta, jos 6 artiklassa säädettyjä vähimmäistietoja ei ole asetettu saataville keskitettyjen tietopisteiden kautta.

Siinä otetaan käyttöön useita toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan, että lupia ja asennusoikeuksia koskevat hakemukset käsitellään lakisääteisissä määräajoissa. Toimenpiteisiin kuuluu esimerkiksi lyhyempi määräaika, jonka kuluessa hakemus on katsottava täydelliseksi, hiljainen hyväksyntä tai määräaikojen noudattamatta jättämisestä aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen.

Lopuksi siinä säädetään, että luvista ja asennusoikeuksista perittävät palkkiot ja maksut eivät voi olla määrältään hallinnollisia maksuja suurempia.

Ehdotuksen 8 artikla – Kiinteistön fyysinen infrastruktuuri ja kuitukaapelit

Ehdotuksen 8 artiklassa säädetään kiinteistön fyysisestä infrastruktuurista, liityntäpisteistä ja kiinteistön kuitukaapeleista uusissa ja peruskorjattavissa rakennuksissa. Tämä koskee myös loppukäyttäjän sijaintipaikassa olevia rakennuksia, kun niitä peruskorjataan energiatehokkuuden parantamiseksi. Poikkeuksia laajennetaan, jotta voidaan puuttua mahdolliseen suhteettomuuteen tietyissä sijaintipaikoissa kustannus-hyötyanalyysin perusteella.

Artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvoite hyväksyä asiaan liittyvät kansalliset standardit / tekniset eritelmät ja sertifiointimekanismit. Näiden sertifiointimekanismien avulla yritykset voivat osoittaa noudattavansa näitä standardeja / teknisiä eritelmiä ja saada nyt pakolliseksi tulevan ”kuituyhteyksiä tukeva” -merkinnän, jonka ehtona on rakennusluvan myöntäminen.

Ehdotuksen 9 artikla – Kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus

Ehdotuksen 9 artiklassa säädetään yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien oikeudesta liittää verkkonsa liityntäpisteeseen ja käyttää olemassa olevaa kiinteistön fyysistä infrastruktuuria. Siinä säädetään myös, että kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus voidaan evätä, jos kiinteistön kuitukaapelien käyttö on mahdollista säännöstössä asetettujen velvoitteiden nojalla tai jos se asetetaan saataville oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin, mukaan lukien hinta.

Artiklassa säädetään komission mahdollisuudesta antaa ohjeita, jotka koskevat kiinteistön infrastruktuurin käyttöoikeuteen liittyvien säännösten soveltamista.

Ehdotuksen 10 artikla – Digitalisointi

Ehdotuksen 10 artiklassa säädetään kansallisesta keskitetystä digitaalisesta yhteyspisteestä ja digitaalisten välineiden saatavuudesta erityisesti silloin, kun on useampi kuin yksi keskitetty tietopiste tai kun tietoja sijaitsee muualla, mikä mahdollistaa tässä asetuksessa säädettyjen oikeuksien käyttämisen ja velvoitteiden noudattamisen.

Ehdotuksen 11 artikla – Riitojenratkaisu

Tällä säännöksellä varmistetaan, että kaikilla osapuolilla on oikeus saattaa riita toimivaltaisen kansallisen riitojenratkaisuelimen ratkaistavaksi. Elimen on ratkaistava riita lyhyemmässä ajassa (verrattuna laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin voimassa oleviin säännöksiin) ja annettava sitova päätös.

Ehdotuksen 12 artikla – Toimivaltaiset elimet

Ehdotuksen 12 artiklassa esitetään lisävaatimuksia, jotka perustuvat säännöstön institutionaalisiin säännöksiin. Näitä ovat muun muassa seuraavat: i) fyysistä infrastruktuuria omistavien / määräysvallassaan pitävien julkisen sektorin elinten puolueettomuus ja riippumattomuus; ii) riitojenratkaisuelinten ja keskitettyjen tietopisteiden rakenteellinen erottaminen toisistaan; iii) toimivaltaisten viranomaisten valtuuksien käyttö ja resurssit; ja iv) toimivaltaisten elinten tehtävien avoimuuden lisääminen.

Artiklassa säädetään myös muutoksenhakuoikeutta koskevista yksityiskohtaisemmista vaatimuksista säännöstön vastaavien säännösten pohjalta.

Ehdotuksen 13 artikla – Komiteamenettely

Ehdotuksen 13 artiklassa säädetään komiteamenettelystä direktiivin (EU) 2018/1972 118 artiklan 1 kohdalla perustetussa viestintäkomiteassa.

Ehdotuksen 14–18 artikla – Loppusäännökset

Ehdotuksen 14 ja 15 artikla sisältävät loppusäännöksiä, jotka koskevat muun muassa seuraamuksia sekä seuranta- ja raportointivelvoitteita. Viestintäkomitea laatii asiaankuuluvat indikaattorit ja tiedonkeruumekanismien.

Ehdotuksen 16 artikla sisältää tarvittaessa sovellettavia siirtymätoimenpiteitä (joidenkin nykyisten laajakaistakustannusten vähentämisestä annetun direktiivin säännösten soveltamisen jatkaminen), koska soveltamisalaa laajennetaan koskemaan erittäin suuren kapasiteetin verkkoja ja joidenkin tämän asetuksen säännösten soveltamisen aloittamista lykätään. Ehdotuksen 17 ja 18 artiklassa säädetään direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta sekä asetuksen voimaantulosta ja soveltamisesta.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

toimenpiteistä gigabittitason sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja direktiivin 2014/61/EU kumoamisesta (gigabitti-infrastruktuurisäädös)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²⁹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Digitaalitalous on muuttanut sisämarkkinoita perusteellisesti viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana. Unioni on asettanut tavoitteeksi digitaalitalouden, joka tuottaa kestäviä taloudellisia ja sosiaalisia etuja kaikille ja kaikkialla Euroopassa saatavilla olevien erinomaisten ja turvallisten yhteyksien pohjalta. Erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin perustuva laadukas digitaalinen infrastruktuuri tukee lähes kaikkia nykyaikaisen ja innovatiivisen talouden aloja. Se on strategisesti tärkeä sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden kannalta sekä yleisesti ottaen unionin kilpailukyvyyn ja digitaalisen johtajuuden kannalta. Sen vuoksi kaikilla ihmisillä samoin kuin yksityisellä ja julkisella sektorilla olisi oltava mahdollisuus osallistua digitaalitalouteen.
- (2) Teknologian nopea kehitys, laajakaistaliikenteen räjähdysmäinen kasvu ja kehittyneiden erittäin suuren kapasiteetin yhteyksien kasvava kysyntä ovat kiihtyneet entisestään covid-19-pandemian aikana. Tämän vuoksi vuonna 2010 laaditussa digitaalistrategiassa³¹ asetetut tavoitteet on pääosin saavutettu, mutta ne ovat myös vanhentuneet. Niiden kotitalouksien osuus, joilla on käytössään 30 Mbit/s:n internetyhteys, on kasvanut vuoden 2013 58,1 prosentista 90 prosenttiin vuonna 2022. Vain 30 Mbit/s:n yhteyksien saatavuus ei vastaa enää tulevaisuuden vaatimuksia eikä

²⁹ EUVL C,, s.,

³⁰ EUVL C,, s.,

³¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Euroopan digitaalistrategia, 19.5.2010, COM(2010)245.

myöskään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2018/1972³² asetettuja uusia tavoitteita, jotka koskevat erittäin suuren kapasiteetin verkkojen yhteenliitettävyyden ja kattavan saatavuuden varmistamista. Siksi EU asetti Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä (EU) 2022/2481³³ päivitettyt tavoitteet vuodelle 2030. Ne vastaavat paremmin tulevaisuuden odotettuja yhteystarpeita. Tällöin kaikilla eurooppalaisilla kotitalouksilla tulisi olla gigabittiyhteydet ja 5G-verkon tulisi kattaa kaikki asutut alueet.

- (3) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan politiikkoja, joilla nopeutetaan erittäin suuren kapasiteetin kiinteiden ja langattomien verkkojen käyttöönottoa ja vähennetään käyttöönoton kustannuksia kaikkialla unionissa, mukaan lukien asianmukainen suunnittelu, koordinointi ja hallinnollisen taakan keventäminen.
- (4) Direktiivi 2014/61/EU, joka annettiin vastauksena tarpeeseen vähentää laajakaistan käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia, sisälsi infrastruktuurin yhteiskäyttöä, rakennusteknisten töiden koordinoitua ja hallinnollisen taakan vähentämistä koskevia toimenpiteitä. Jotta erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös kuitu- ja 5G-verkkojen, käyttöönottoa voidaan helpottaa edelleen, Eurooppa-neuvosto kehotti Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamisesta 9 päivänä kesäkuuta 2020 antamissaan päätelmissä toteuttamaan lisätoimenpiteitä, joilla tuetaan nykyisiä ja uusia verkkojen käyttöönotto tarpeita, myös tarkistamalla direktiiviä 2014/61/EU.
- (5) Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen (sellaisina kuin ne on määritelty direktiivissä (EU) 2018/1972) käyttöönotto koko unionissa edellyttää huomattavia investointeja, joista merkittävä osa on maa- ja vesirakennustöiden kustannuksia. Fyysisen infrastruktuurin yhteiskäyttö vähentäisi kalliiden maa- ja vesirakennustöiden tarvetta ja tehostaisi kehittyneiden laajakaistaverkkojen käyttöönottoa.
- (6) Suuri osa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton kustannuksista johtuu käyttöönottoprosessin tehottomuudesta, joka liittyy seuraaviin: i) olemassa olevan passiivisen infrastruktuurin käyttö (esimerkiksi kaapelikanavat, kaapelinsuojaputket, kaapelikaivot, jakokaapit, pylvää, mastot, antennilaitteistot, tornit ja muut tukirakennelmat); ii) rakennusteknisiin töihin liittyvät pullonkaulat; iii) lupien myöntämiseen liittyvät työlääät hallinnolliset menettelyt; ja iv) verkkojen käyttöönottoon kiinteistöissä liittyvät pullonkaulat, jotka johtavat suuriin taloudellisiin esteisiin erityisesti maaseutualueilla.
- (7) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/61/EU³⁴, joka annettiin vastauksena tarpeeseen vähentää laajakaistan käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia, sisälsi infrastruktuurin yhteiskäyttöä, rakennusteknisten töiden koordinoitua ja hallinnollisen taakan vähentämistä koskevia toimenpiteitä. Jotta erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös kuitu- ja 5G-verkkojen, käyttöönottoa voidaan helpottaa edelleen, Eurooppa-neuvosto kehotti Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamisesta 9 päivänä kesäkuuta 2020 antamissaan päätelmissä toteuttamaan lisätoimenpiteitä, joilla tuetaan nykyisiä ja uusia verkkojen käyttöönotto tarpeita, myös tarkistamalla direktiiviä 2014/61/EU.

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

³³ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2022/2481, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta (EUVL L 323, 19.12.2022, s. 4).

³⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/61/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, toimenpiteistä nopeiden sähköisten viestintäverkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi (EUVL L 155, 23.5.2014, s. 1).

- (8) Direktiivissä 2014/61/EU säädetyillä toimenpiteillä edistettiin nopeiden sähköisten viestintäverkkojen edullisempaa käyttöönottoa. Näitä toimenpiteitä olisi kuitenkin tehostettava, jotta kustannuksia voitaisiin edelleen vähentää ja verkon käyttöönottoa nopeuttaa.
- (9) Toimenpiteiden, joilla pyritään tehostamaan olemassa olevien julkisten ja yksityisten infrastruktuurien käyttöä ja vähentämään uusien maa- ja vesirakennustöiden kustannuksia ja esteitä, pitäisi edistää merkittävästi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen nopeaa ja laajaa käyttöönottoa. Näillä toimenpiteillä olisi säilytettävä toimiva kilpailu haittaamatta olemassa olevan infrastruktuurin turvallisuutta ja moitteetonta toimintaa.
- (10) Jotkin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimenpiteitä vähentääkseen laajakaistaan siirtymisen kustannuksia, muun muassa ylittämällä joissakin tapauksissa myös direktiivin 2014/61/EU säännökset. Nämä toimenpiteet ovat kuitenkin edelleen hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa, ja ne ovat johtaneet erilaisiin tuloksiin eri puolilla unionia. Joidenkin toimenpiteiden laajentaminen koko unioniin ja uusien tehostettujen toimenpiteiden toteuttaminen voisi merkittävästi edistää digitaalisten sisämarkkinoiden parempaa toimintaa. Lisäksi sääntelyvaatimusten erot ja unionin sääntöjen epäjohtonmukainen täytäntöönpano estävät joskus yleishyödyllisten laitosten välisen yhteistyön. Erot voivat myös luoda markkinoille pääsyn esteitä uusille yrityksille, jotka tarjoavat tai joilla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja tai niiden liitännäistoimintoja, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivissä (EU) 2018/1972, jäljempänä 'operaattorit'. Erot voivat myös sulkea uusia liiketoimintamahdollisuuksia, mikä haittaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen fyysisten infrastruktuurien käyttöä ja käyttöönottoa koskevien sisämarkkinoiden kehittämistä. Jäsenvaltioiden komission suosituksen (EU) 2020/1307³⁵ mukaisesti hyväksymissä kansallisissa etenemissuunnitelmissa ja täytäntöönpanokertomuksissa ilmoitetut toimenpiteet eivät myöskään kata kaikkia direktiivin 2014/61/EU alueita eikä niillä puututa kaikkiin kysymyksiin johdonmukaisesti ja kattavasti. Näin on siitä huolimatta, että toimien olisi katettava koko käyttöönottoprosessi ja eri sektorit, jotta vaikutus olisi johdonmukainen ja merkittävä.
- (11) Tällä asetuksella pyritään vahvistamaan ja yhdenmukaistamaan kaikkialla unionissa sovellettavia oikeuksia ja velvollisuuksia, jotta voidaan nopeuttaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa ja tehostaa monialaista koordinoitua. Yritykset, jotka tarjoavat tai joilla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja, eivät pysty saavuttamaan mittakaavaetuja, koska sähköisen viestinnän markkinat ovat edelleen pirstaloituneet yksittäisiin kansallisiin markkinoihin. Tällä voi olla voimakas vaikutus rajatylittävään kauppaan ja palvelujen tarjontaan tuotantoketjun loppupäässä, koska monia palveluja voidaan tarjota vain, jos kaikkialla unionissa on riittävän suorituskykyinen verkko. Tällä asetuksella varmistetaan tasapuolisemmat toimintaedellytykset, mutta sillä ei estetä unionin oikeuden mukaisia kansallisia toimenpiteitä, joilla edistetään olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin yhteiskäyttöä tai mahdollistetaan uuden fyysisen infrastruktuurin tehokkaampi käyttöönotto täydentämällä tässä asetuksessa säädetyjä oikeuksia ja velvollisuuksia. Jäsenvaltiot voisivat esimerkiksi ulottaa rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevat

³⁵ Komission suositus (EU) 2020/1307, annettu 18 päivänä syyskuuta 2020, unionin yhteisestä välineistöstä erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton kustannusten vähentämiseksi ja 5G-radiotaajuuksien oikea-aikaisen ja investointeihin kannustavan saatavuuden varmistamiseksi, jotta voidaan verkkoyhteyksiä edistämällä tukea talouden elpymistä covid-19-kriisistä unionissa (EUVL L 305, 21.9.2020, s.33).

säännökset koskemaan myös yksityisesti rahoitettuja hankkeita tai vaatia, että fyysistä infrastruktuuria tai suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskevat lisätiedot toimitetaan sähköisessä muodossa keskitetylle tietopisteelle, edellyttäen, että ne eivät riko unionin oikeutta, mukaan lukien tämän asetuksen säännökset.

- (12) Oikeusvarmuuden varmistamiseksi, myös direktiivin (EU) 2018/1972 II osan II osaston II–IV luvun ja direktiivin 2002/77/EY³⁶ nojalla säädettyjen erityisten sääntelytoimenpiteiden osalta, mainittujen direktiivien säännösten olisi oltava ensisijaisia tähän asetukseen nähden.
- (13) Operaattoreiden, erityisesti uusien tulokkaiden, voi olla huomattavasti tehokkaampaa käyttää uudelleen olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria, myös muiden yleishyödyllisten laitosten infrastruktuuria, erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottamiseksi. Tämä koskee erityisesti alueita, joilla ei ole käytettävissä sopivaa sähköistä viestintäverkkoa tai joilla uuden fyysisen infrastruktuurin rakentaminen ei ehkä ole taloudellisesti toteutettavissa. Lisäksi eri alojen väliset synergiat voivat vähentää merkittävästi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon liittyvien rakennusteknisten töiden tarvetta. Uudelleenkäyttö voi myös vähentää näihin töihin liittyviä sosiaalisia ja ympäristöön liittyviä kustannuksia, kuten saastumista, melua ja liikenneuhkia. Sen vuoksi tätä asetusta olisi sovellettava paitsi operaattoreihin myös sellaisten oikeuksien omistajiin ja haltijoihin, jotka koskevat sähköisten viestintäverkkojen elementtien sijoittamiseen soveltuvan laajan ja kaikkialle ulottuvan fyysisen infrastruktuurin käyttöä. Kyse voi olla esimerkiksi sähkön, kaasun, veden ja lämmön jakeluun, viemärintiini, sadevesijärjestelmiin sekä lämmitys- ja liikennepalveluihin käytettävistä fyysisistä verkoista. Oikeuksien haltijoiden osalta tämä ei muuta kolmansien osapuolten omistusoikeuksia.
- (14) Jotta voidaan parantaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa sisämarkkinoilla, tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja tai niiden liitännäistoimintoja tarjoavien yritysten (mukaan lukien julkisluonteiset yritykset) oikeuksista käyttää fyysistä infrastruktuuria sen sijainnista riippumatta oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin, jotka ovat sopusoinnussa omistusoikeuksien tavanomaisen käytön kanssa. Velvoite antaa käyttöoikeus fyysiseen infrastruktuuriin ei saisi rajoittaa sen maan omistajan tai rakennuksen omistajan oikeuksia, jossa infrastruktuuri sijaitsee.
- (15) Erityisesti kun otetaan huomioon langattoman fyysisen infrastruktuurin tarjoajien, kuten ”torniyhtiöiden”, nopea kehitys ja niiden yhä merkittävämpi rooli 5G-verkkojen kaltaisten langattomien sähköisten viestintäverkkojen elementtien asentamiseen soveltuvan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksien tarjoajina, ”verkon ylläpitäjän” määritelmää olisi laajennettava kattamaan paitsi sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavat tai niiden tarjoamiseen luvan saaneet yritykset sekä muuntotyyppisten verkkojen, kuten liikenne-, kaasu- ja sähköverkkojen, ylläpitäjät, myös yritykset, jotka tarjoavat liitännäistoimintoja. Niihin sovelletaan kaikkia asetuksessa säädettyjä velvoitteita ja etuja, lukuun ottamatta kiinteistön fyysistä infrastruktuuria ja käyttöoikeuksia koskevia säännöksiä.
- (16) Koska verkkojen fyysisten rakenteiden erikoistumisaste on pieni, niissä voi usein olla samanaikaisesti sijoitettuina monia erilaisia sähköisten viestintäverkkojen elementtejä tämän vaikuttamatta verkon pääasialliseen palveluun ja siten, että

³⁶ Komission direktiivi 2002/77/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2002, kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla ([EYVL L 249, 17.9.2002, s. 21](#)).

mukauttamiskustannukset pysyvät mahdollisimman alhaisina. Näihin kuuluvat elementit, joilla voidaan tarjota laajakaistapalveluja vähintään 100 Mbit/s:n nopeudella teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti. Sen vuoksi fyysiseen infrastruktuuriin, joka on tarkoitettu pelkästään verkon muiden elementtien sijoittamiseen ilman, että siitä itsestään tulee aktiivinen verkkoelementti, kuten pimeään kuituun, voidaan periaatteessa sisällyttää sähköisen viestinnän kaapeleita, laitteistoa tai muita sähköisten viestintäverkkojen elementtejä riippumatta infrastruktuurin senhetkisestä käytöstä tai omistuksesta, jos tästä ei aiheudu turvallisuuteen liittyviä huolenaiheita tai haittaa infrastruktuurin omistajan tuleville liiketaloudellisille eduille. Yleisten sähköisten viestintäverkkojen fyysistä infrastruktuuria voidaan periaatteessa käyttää myös muiden verkkojen elementtien sijoittamiseen. Sen vuoksi yleisten sähköisten viestintäverkkojen operaattorit voivat soveltuissa tapauksissa myöntää käyttöoikeuden verkkoihinsa muiden verkkojen käyttöönottoa varten. Verkon ylläpitäjien välisiä synergioita olisi samalla kannustettava, jotta voidaan edistää päätöksessä (EU) 2022/2481 vahvistettujen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta pääasiallisen palvelun tarjoamiseen liittyvän erityisen yleisen edun tavoittelua.

- (17) Jos perusteltua poikkeusta ei ole, myös julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa oleviin fyysiseen infrastruktuurin elementteihin, myös verkkoon kuulumattomiin, voidaan sijoittaa sähköisten viestintäverkkojen elementtejä. Kyseiset elementit olisi asetettava saataville erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, erityisesti langattomien verkkojen, verkkoelementtien asentamisen helpottamiseksi. Esimerkkejä fyysiseen infrastruktuurin elementeistä ovat rakennukset ja rakennusten sisäänkäynnit sekä muu omaisuus, mukaan lukien katukalusteet, kuten valaisinpylväät, katukyltit, liikennevalot, mainostaulut, linja-auto- ja raitiovaunupysäkit sekä metroasemat. Jäsenvaltioiden tehtävänä on yksilöidä tietyt julkisen sektorin elinten omistamat ja niiden määräysvallassa olevat rakennukset, joiden osalta käyttöoikeutta koskevia velvoitteita ei voida soveltaa esimerkiksi arkkitehtoniseen, historialliseen, uskonnolliseen arvoon tai luonnonarvoon liittyvistä syistä.
- (18) Tämä asetus ei saisi rajoittaa mahdollisia erityisiä takeita, joita tarvitaan varmistamaan turvallisuus ja kansanterveys sekä verkkojen, erityisesti kansallisessa lainsäädännössä määritellyn kriittisen infrastruktuurin, turvallisuus ja eheys ja estämään verkon ylläpitäjän tarjoamaan pääasialliseen palveluun kohdistuvat vaikutukset erityisesti ihmisten käyttöön tarkoitetun veden toimittamiseen käytettävien verkkojen osalta. Kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvät yleiset säännöt, joilla kielletään verkon ylläpitäjiä neuvottelemasta fyysisten infrastruktuurien käyttöoikeuksista sähköisiä viestintäverkkoja tai niiden liitännäistoimintoja tarjoavien tai niiden tarjoamiseen luvan saaneiden yritysten kanssa, voisivat kuitenkin estää fyysisten infrastruktuurien käyttöoikeusmarkkinoiden luomisen. Tällaiset yleiset säännöt olisi näin ollen poistettava. Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet eivät myöskään saisi estää jäsenvaltioita kannustamasta yleishyödyllisiä palveluja tarjoavia operaattoreita antamaan infrastruktuurin käyttöoikeuksia jättämällä huomioimatta niiden fyysiseen infrastruktuurin käyttöoikeuksista saadut tulot, kun ne laskevat pääasiallisessa toiminnassa tai pääasiallisissa toiminnoissa perittäviä loppukäyttäjähintoja sovellettavan unionin oikeuden mukaisesti.
- (19) Jotta voidaan varmistaa oikeusvarmuus ja välttää verkon ylläpitäjille aiheutuva kohtuuton rasite kahden erillisen käyttöoikeusjärjestelmän samanaikaisesta soveltamisesta samaan fyysiseen infrastruktuuriin, tässä asetuksessa säädetyt käyttöoikeusvelvoitteita ei pitäisi soveltaa sellaiseen fyysiseen infrastruktuuriin, johon

sovelletaan kansallisten sääntelyviranomaisten direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla asettamia käyttöoikeusvelvoitteita tai unionin valtioneuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla johtuvia käyttöoikeusvelvoitteita, niin kauan kuin tällaiset käyttöoikeusvelvoitteet ovat voimassa. Tätä asetusta olisi kuitenkin sovellettava, jos kansallinen sääntelyviranomainen on asettanut direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla käyttöoikeusvelvoitteen, jolla rajoitetaan kyseisen fyysisen infrastruktuurin käyttöä. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun tukiasemien liittämistä suunnitteleva operaattori pyytää käyttöoikeutta olemassa olevaan fyysiseen infrastruktuuriin, jolle on asetettu käyttöoikeusvelvoitteita tukkutasen kiinteän kapasiteetin käyttöoikeuksien markkinoilla³⁷.

- (20) Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi ja investointikannustimien säilyttämiseksi verkon ylläpitäjällä tai julkisen sektorin elimellä olisi oltava oikeus evätä tietyn fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus objektiivisista ja perustelluista syistä. Erityisesti fyysinen infrastruktuuri, johon käyttöoikeutta on pyydetty, voi olla teknisesti soveltumaton erityisten olosuhteiden vuoksi tai koska käytettävissä ei ole riittävästi tilaa tai tuleva tilantarve on riittävällä tavalla osoitettu esimerkiksi julkisesti saatavilla olevissa investointisuunnitelmissa. Oikeasuhteisuuden varmistamiseksi ja investointikannustimien säilyttämiseksi verkon ylläpitäjä tai julkisen sektorin elin voi evätä tietyn fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden. Tällaisen epäämisen olisi oltava asianmukaisesti perusteltu ja sen olisi perustuttava objektiivisiin ja yksityiskohtaisiin syihin, jotta vältetään mahdollinen kilpailun vääristyminen tai käyttöoikeuksien epäämisen edellytysten väärinkäyttö. Syitä ei pidettäisi objektiivisinä esimerkiksi silloin, kun sähköisiä viestintäverkkoja tarjoava tai niiden tarjoamiseen luvan saanut yritys on ottanut käyttöön fyysisen infrastruktuurin koordinoimalla rakennustekniset työt muun verkon ylläpitäjän kuin sähköisen viestintäverkon operaattorin kanssa ja kieltäytyy myöntämästä käyttöoikeutta sillä perusteella, että sillä ei väitetyesti ole tilaa sijoittaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtejä, mikä johtuu sen määräysvallassa olevan yrityksen tekemistä päätöksistä. Tällaisessa tapauksessa voi syntyä kilpailun vääristymistä, jos käyttöoikeuspyynnön kohteena olevalla alueella ei ole muuta erittäin suuren kapasiteetin verkkoa. Tietyissä olosuhteissa infrastruktuurin yhteiskäyttö voisi myös vaarantaa turvallisuuden tai kansanterveyden ja verkkojen, myös kriittisen infrastruktuurin, eheyden ja turvallisuuden tai saman infrastruktuurin kautta pääasiallisesti tarjottavien palvelujen tarjoamisen. Lisäksi silloin, kun verkon ylläpitäjä tarjoaa jo toteuttamiskelpoisen vaihtoehtoisen tukkutasen fyysisen pääsyn sähköisiin viestintäverkkoihin, jotka täyttäisivät käyttöoikeuden hakijan tarpeet, kuten pimeään kuidun tai kuitujen eriyttämisen, perustana olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus voisi vaikuttaa kielteisesti sen liiketoimintamalliin, erityisesti pelkästään tukumarkkinoilla toimivien operaattoreiden liiketoimintamalliin, ja investointikannustimiin. Vaarana on myös verkkoelementtien tehoton päällekkäisyys. Tällaisen vaihtoehtoisen fyysisen tukkutasen käyttöoikeuden ehtojen oikeudenmukaisuuden ja kohtuullisuuden arvioinnissa olisi otettava huomioon muun muassa sen yrityksen liiketoimintamalli, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota käyttöoikeuden tarjoavia yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, sekä tarve välttää jommankumman osapuolen mahdollisen huomattavan markkinavoiman vahvistuminen.

³⁷ Komission suositus (EU) 2020/2245, annettu 18 päivänä joulukuuta 2020, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisesti ennakkovalvontaa alaisiksi tulevista merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista sähköisen viestinnän alalla, 18.12.2020, C(2020) 8750, EUVL L 439, 29.12.2020, s. 23.

- (21) Jos operaattorit pyytävät käyttöoikeuksia tietylle alueelle, verkon ylläpitäjien ja julkisten sektorin elinten, jotka omistavat fyysisen infrastruktuurin tai pitävät sitä määräysvallassaan, olisi olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin uudelleenkäytön helpottamiseksi tehtävä tarjous infrastruktuurinsa yhteiskäytöstä oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, joihin kuuluu myös hinta, jollei käyttöoikeutta evätä objektiivisista syistä. Julkisen sektorin elimiä olisi myös vaadittava tarjoamaan käyttöoikeuksia syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin. Olosuhteista riippuen käyttöoikeuden myöntämisedellytyksiin voivat vaikuttaa useat eri tekijät. Näitä ovat muun muassa seuraavat: i) mahdolliset kunnossapitoon ja mukauttamiseen liittyvät lisäkustannukset; ii) mahdolliset ennaltaehkäisevät takeet, jotka toteutetaan verkkojen varmuuteen, turvallisuuteen ja eheyteen kohdistuvien haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi; iii) mahdolliset erityiset vastuuta koskevat järjestelyt vahinkojen varalta; iv) infrastruktuurin rakentamiseen mahdollisesti myönnetyn julkisen tuen käyttö, mukaan lukien tukeen liitetyt tai kansallisessa lainsäädännössä unionin oikeuden mukaisesti vahvistetut erityiset ehdot ja edellytykset; v) kyky välittää tai tarjota infrastruktuurikapasiteettia julkisen palvelun velvoitteiden täyttämiseksi; ja vi) mahdolliset ympäristönsuojeluun, kansanterveyteen, yleiseen turvallisuuteen tai kaupunki- ja maaseutusuunnittelun tavoitteiden saavuttamiseen liittyvistä kansallisista säännöksistä johtuvat rajoitukset.
- (22) Yleisten sähköisten viestintäverkkojen tai niiden liitännäistoimintojen fyysiseen infrastruktuuriin tehtävillä investoinneilla olisi edistettävä suoraan päätöksessä (EU) 2022/2481 vahvistettuja tavoitteita ja vältettävä opportunistista käyttäytymistä. Sen vuoksi kaikissa velvoitteissa, jotka koskevat olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta tai rakennusteknisten töiden koordinoitua, olisi otettava täysimääräisesti huomioon useita tekijöitä, kuten i) kyseisten investointien taloudellinen elinkelpoisuus niiden riskiprofiilin perusteella; ii) mahdollinen sijoitetun pääoman tuottoa koskeva aikataulu; iii) mahdolliset vaikutukset, joita käyttöoikeudella on tuotantoketjun loppupään kilpailuun ja sen seurauksena hintoihin ja sijoitetun pääoman tuottoon; iv) mahdolliset verkko-omaisuuden arvonalennukset käyttöoikeuspyynnön tekohetkellä; v) mahdollinen investoinnin taustalla oleva liiketoimintatapa, erityisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkopalvelujen tarjoamiseen käytettävän fyysisen infrastruktuurin osalta; vi) käyttöoikeuden hakijalle mahdollisesti aiemmin tarjotut mahdollisuudet yhteiseen käyttöönottoon.
- (23) Julkisen sektorin elimillä, jotka omistavat fyysisen infrastruktuurin tai pitävät sitä määräysvallassaan, ei välttämättä ole riittäviä resursseja, kokemusta tai tarvittavaa teknistä tietämystä, jotta ne voisivat aloittaa käyttöoikeuksia koskevat neuvottelut operaattoreiden kanssa. Näiden julkisen sektorin elinten fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksien saannin helpottamiseksi voitaisiin nimetä elin, joka koordinoi käyttöoikeuspyyntöjä, antaa oikeudellista ja teknistä neuvontaa käyttöoikeuksien ehdoista ja edellytyksistä neuvottelemiseen ja asettaa fyysistä infrastruktuuria koskevat asiaankuuluvat tiedot saataville keskitetyn tietopisteen kautta. Koordinointielin voisi myös tukea julkisen sektorin elimiä mallisopimusten laatimisessa ja seurata käyttöoikeuspyyntömenettelyn tuloksia ja kestoja. Elin voisi myös auttaa riitatilanteissa, jotka koskevat julkisen sektorin elinten omistaman tai sen määräysvallassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta.
- (24) Jäsenvaltioiden lähestymistapojen johdonmukaisuuden varmistamiseksi komissio voisi tiiviissä yhteistyössä Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) kanssa antaa ohjeita, jotka liittyvät fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta koskevien säännösten soveltamiseen, muun muassa oikeudenmukaisten

ja kohtuullisten ehtojen soveltamiseen. Sidosryhmien ja kansallisten riitojenratkaisuelinten näkemykset olisi otettava asianmukaisesti huomioon, kun ohjeita laaditaan.

- (25) Operaattoreiden olisi saatava vähimmäistiedot fyysisestä infrastruktuurista ja suunnitelluista rakennusteknisistä töistä käyttöönottoalueella. Näin ne voivat suunnitella tehokkaasti erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa ja varmistaa, että tällaisten verkkojen käyttöönottoon soveltuvaa olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria ja suunniteltuja rakennusteknisiä töitä hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Tällaiset vähimmäistiedot ovat ennakkoedellytys, jotta voidaan arvioida mahdollisuuksia käyttää olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria tai koordinoita suunniteltuja rakennusteknisiä töitä tietyllä alueella sekä vähentää olemassa oleville fyysisille infrastruktuureille aiheutuvia vahinkoja. Kun otetaan huomioon asianomaisten sidosryhmien määrä (ne kattavat julkisin ja yksityisin varoin rahoitetut rakennustekniset työt sekä olemassa olevan tai suunnitellun fyysisen infrastruktuurin) ja jotta voidaan helpottaa kyseisten tietojen saantia (yli toimialojen ja maiden rajojen), verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten, joihin sovelletaan avoimuusvelvoitteita, olisi toimitettava tällaiset vähimmäistiedot ennakoivasti (eikä pyynnöstä) keskitetyn tietopisteen kautta ja ylläpidettävä niitä. Tämä yksinkertaistaa tällaisten tietojen saantia koskevien pyyntöjen käsittelyä ja antaa operaattoreille mahdollisuuden ilmaista kiinnostuksensa fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuksiin tai ajoituksen kannalta ratkaisevan tärkeiden rakennusteknisten töiden koordinointiin. Vähimmäistiedot suunnitelluista rakennusteknisistä töistä olisi annettava keskitetyn tietopisteen kautta heti, kun tiedot ovat asianomaisen verkon ylläpitäjän saatavilla, ja joka tapauksessa, jos lupa vaaditaan, viimeistään kolme kuukautta ennen lupahakemuksen jättämistä toimivaltaisille viranomaisille.
- (26) Vähimmäistiedot olisi asetettava viipymättä saataville keskitetyn tietopisteen kautta oikeasuhteisin, syrjimättömin ja läpinäkyvin ehdoin, jotta operaattorit voivat esittää tietopyyntönsä. Keskitetyn tietopisteen olisi koostuttava sähköisestä tietorekisteristä, josta on pääsy tietoihin ja jossa pyyntöjä voidaan tehdä verkossa käyttämällä digitaalisia välineitä, kuten verkkosivuja, digitaalisia sovelluksia ja digitaalisia alustoja. Saataville annettuja tietoja voidaan rajoittaa, jotta voidaan varmistaa verkkojen, erityisesti kriittisen infrastruktuurin, turvallisuus ja eheys sekä kansallinen turvallisuus tai suojata oikeutettuja yritys- ja liikesalaisuuksia. Keskitetyssä tietopisteessä ei tarvitse säilyttää tietoja, kunhan se varmistaa, että saatavilla on linkit muihin digitaalisiin välineisiin, kuten verkkoportaaleihin, digitaalisiin alustoihin tai digitaalisiin sovelluksiin, joihin tiedot tallennetaan. Keskitetty tietopiste voi tarjota lisätoimintoja, kuten pääsyn lisätietoihin tai tuen olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuspyyntöjen käsittelylle tai rakennusteknisten töiden koordinoinnille.
- (27) Jos pyyntö on kohtuullinen ja erityisesti jos se on tarpeen olemassa olevien fyysisten infrastruktuurien yhteiskäytön tai rakennusteknisten töiden koordinoinnin vuoksi, operaattoreille olisi lisäksi annettava mahdollisuus tehdä paikalla suoritettavia selvityksiä ja pyytää tietoa suunnitelluista rakennusteknisistä töistä läpinäkyvin, oikeasuhteisin ja syrjimättömin edellytyksin ja rajoittamatta takeita, jotka on toteutettu verkkojen turvallisuuden ja eheyden varmistamiseksi sekä luottamuksellisuuden ja yritys- ja liikesalaisuuksien suojaamiseksi.
- (28) Suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskevan avoimuuden lisäämistä keskitettyjen tietopisteiden kautta olisi kannustettava. Tämä voidaan tehdä ohjaamalla operaattorit helposti tällaisiin tietoihin aina, kun ne ovat saatavilla. Avoimuutta olisi lisättävä myös

siten, että lupahakemusten myöntämisen edellytyksenä olisi oltava suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskevien tietojen julkaiseminen ennakolta keskitetyn tietopisteen kautta.

- (29) Jäsenvaltioille jäävä harkintavalta jakaa keskitettyjen tietopisteiden tehtävät useammalle kuin yhdelle toimivaltaiselle elimelle ei saisi vaikuttaa niiden kykyyn hoitaa tehokkaasti näitä tehtäviä. Jos jäsenvaltioon on perustettu useampi kuin yksi keskitetty tietopiste, yhteisestä käyttöliittymästä koostuvan kansallisen keskitetyn digitaalisen yhteyspisteen olisi varmistettava saumaton pääsy kaikkiin keskitettyihin tietopisteisiin sähköisesti. Keskitetyn tietopisteen olisi oltava täysin digitalisoitu ja tarjottava helppo pääsy asiaankuuluviin digitaalisiin välineisiin. Tämän ansiosta verkon ylläpitäjät ja julkisen sektorin elimet voivat käyttää oikeuksiaan ja noudattaa tässä asetuksessa säädettyjä velvoitteitaan. Tähän sisältyy nopea pääsy vähimmäistietoihin, jotka koskevat olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria ja suunniteltuja rakennusteknisiä töitä, sähköisiä hallinnollisia menettelyjä lupien ja asennusoikeuksien myöntämiseksi sekä sovellettavia ehtoja ja menettelyjä. Osana näitä vähimmäistietoja keskitetyn tietopisteen olisi tarjottava pääsy georeferoituihin tietoihin, jotka koskevat olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin ja suunniteltujen rakennusteknisten töiden sijaintia. Tämän helpottamiseksi jäsenvaltioiden olisi tarjottava automatisoituja digitaalisia välineitä georeferoitujen tietojen toimittamista varten ja muuntotyökaluja, joilla tiedot voidaan muuntaa tuettuihin tietomuotoihin. Ne voitaisiin antaa niiden verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten käyttöön, jotka vastaavat näiden tietojen antamisesta keskitetyn tietopisteen kautta. Lisäksi jos georeferoituja paikkatietoja on saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/2/EY³⁸ mukaisen INSPIRE-paikkatietoportaalin kaltaisten muiden digitaalisten välineiden kautta, keskitetty tietopiste voisi tarjota käyttäjäystävällisen pääsyn näihin tietoihin.
- (30) Oikeasuhteisuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi vaatimusta, joka koskee tietojen antamista olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista keskitetyn tietopisteen kautta, voidaan olla soveltamatta samoista syistä, joilla käyttöoikeuspyyntö voidaan evätä. Lisäksi tietojen antaminen olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista keskitetyn tietopisteen kautta voisi hyvin erityisissä tapauksissa olla vaivalloista tai kohtuutonta verkon ylläpitäjille ja julkisen sektorin elimille. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun asiaan liittyvän omaisuuden kartoitusta ei ole vielä saatavilla ja kartoittaminen olisi erittäin kallista tai kun käyttöoikeuspyyntöjä on odotettavissa hyvin vähän jäsenvaltion tietyillä alueilla tai tietyn fyysisen infrastruktuurin osalta. Jos tietojen antaminen vaikuttaa yksityiskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin perusteella kohtuuttomalta, verkon ylläpitäjiä ja julkisen sektorin elimiä ei pitäisi velvoittaa antamaan tällaisia tietoja. Jäsenvaltioiden olisi tehtävä tällainen yksityiskohtainen kustannus-hyötyanalyysi, joka perustuu sidosryhmien kuulemiseen olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden kysynnästä, ja analyysi olisi päivitettävä säännöllisesti. Kuulemismenettely ja sen tulokset olisi julkistettava, ja tästä velvoitteesta vapautettava erityinen fyysinen infrastruktuuri olisi ilmoitettava komissiolle.
- (31) Johdonmukaisuuden varmistamiseksi keskitetyn tietopisteen tehtäviä hoitavien toimivaltaisten elinten, direktiivin (EU) 2018/1972 mukaisia tehtäviään hoitavien kansallisten sääntelyviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten, kuten

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/2/EY, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2007, Euroopan yhteisön paikkatietoinfrastruktuurin (INSPIRE) perustamisesta (EUVL L 108, 25.4.2007, s. 1).

kiinteistörekisteristä tai direktiivin 2007/2/EY (INSPIRE) täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten, alueellisten tai paikallisten viranomaisten, olisi tapauksen mukaan kuultava toisiaan ja tehtävä yhteistyötä keskenään. Tällaisen yhteistyön tavoitteena olisi oltava verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten, myös huomattavan markkinavoiman yrityksiksi nimettyjen yritysten (huomattavan markkinavoiman operaattoreiden), työpanoksen minimoiminen, kun ne noudattavat avoimuusvelvoitteitaan fyysistä infrastruktuuria koskevien tietojen asettamisessa saataville. Jos huomattavan markkinavoiman operaattorin fyysisestä infrastruktuurista vaaditaan erilainen tietokokonaisuus, tällaisen yhteistyön olisi johdettava hyödyllisten yhteyksien ja synergioiden luomiseen huomattavaan markkinavoimaan liittyvän tietokannan ja keskitetyn tietopisteen välille sekä tietojen keruuta ja toimittamista koskeviin oikeasuhteisiin yhteisiin käytäntöihin helposti vertailtavien tulosten aikaansaamiseksi. Yhteistyöllä olisi myös pyrittävä helpottamaan fyysistä infrastruktuuria koskevien tietojen saatavuutta kansalliset olosuhteet huomioon ottaen. Jos sääntelyvelvoitteita muutetaan tai ne peruutetaan, asianomaisten osapuolten olisi voitava sopia parhaista ratkaisuista fyysistä infrastruktuuria koskevien tietojen keräämisen ja toimittamisen mukauttamiseksi uusiin sovellettaviin sääntelyvaatimuksiin.

- (32) Rakennusteknisten töiden koordinointia koskevaa avoimuusvelvoitetta ei tarvitse soveltaa rakennusteknisiin töihin kansalliseen turvallisuuteen liittyvien syiden perusteella tai hätätilanteessa. Näin voi olla toteutettujen rakennusteknisten töiden osalta, jos riskinä on, että maa- ja vesirakennustöiden ja niihin liittyvien laitosten huonontumisprosesseista, jotka johtuvat tuhoisista luonnon tai inhimillisistä tekijöistä, aiheutuu yleinen vaara, ja kyseisiä töitä tarvitaan niiden turvallisuuden tai purkamisen varmistamiseksi. Avoimuuden vuoksi jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava komissiolle tällaisissa olosuhteissa toteutettavien rakennusteknisten töiden tyypit ja julkaistava ne keskitetyn tietopisteen kautta.
- (33) Jotta voidaan varmistaa huomattavat säästöt ja minimoida haitat, joita uusien sähköisten viestintäverkkojen käyttöönotto aiheuttaa alueelle, olisi kiellettävä sääntelyrajoitukset, jotka pääsääntöisesti estävät verkon ylläpitäjiä neuvottelemasta rakennusteknisten töiden koordinointia koskevista sopimuksista erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa varten. Jos rakennusteknisiä töitä ei rahoiteta julkisista varoista, tämä asetus ei saisi rajoittaa verkon ylläpitäjien mahdollisuutta tehdä rakennusteknisten töiden koordinointisopimuksia omien investointi- ja liiketoimintasuunnitelmiansa mukaisesti ja haluamassaan aikataulussa.
- (34) Jäsenvaltioiden olisi maksimoitava kokonaan tai osittain julkisin varoin rahoitettavien rakennusteknisten töiden tulokset hyödyntämällä näiden töiden myönteisiä ulkoisvaikutuksia eri toimialoilla ja varmistamalla tasavertaiset mahdollisuudet käytettävissä olevan ja suunnitellun fyysisen infrastruktuurin yhteiskäyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönotossa. Julkisin varoin rahoitettujen rakennusteknisten töiden päätarkoitukseen ei saisi kohdistua kielteisiä vaikutuksia. Verkon ylläpitäjän, joka toteuttaa kyseiset rakennustekniset työt suoraan tai välillisesti (esimerkiksi alihankkijan kautta), olisi kuitenkin toteutettava erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien käyttöönoton koordinointia koskevat oikea-aikaiset ja kohtuulliset pyynnöt oikeasuhteisin, syrjimättömin ja avoimin ehdoin. Pyyntöjen esittäneen operaattorin olisi esimerkiksi katettava kaikki lisäkustannukset, myös viivästyksistä aiheutuvat, ja pidettävä alkuperäisiin suunnitelmiin tehtävät muutokset mahdollisimman vähäisinä. Nämä säännökset eivät saisi vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeuteen varata kapasiteettia sähköisiä viestintäverkkoja varten, vaikka erityisiä

pyyntöjä ei olisi esitetty. Näin jäsenvaltiot voivat vastata fyysisten infrastruktuurien tulevaan kysyntään, jotta voidaan maksimoida rakennusteknisten töiden arvo, tai toteuttaa toimenpiteitä, joilla annetaan muuntotyypisten verkkojen, kuten liikenne-, kaasu- tai sähköverkkojen, ylläpitäjille samanlaiset oikeudet koordinoida rakennusteknisiä töitä.

- (35) Joissakin tapauksissa, erityisesti maaseudulla, syrjäisillä alueilla tai harvaan asutuilla alueilla tehtävien käyttöönottojen osalta, rakennusteknisten töiden koordinoitvelvoite saattaa vaarantaa käyttöönottojen taloudellisen elinkelpoisuuden ja viime kädessä estää markkinaehdoin toteutetut investoinnit. Sen vuoksi yritykselle, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, esitettyä rakennusteknisten töiden koordinoitupyyntöä voidaan pitää erityisissä olosuhteissa kohtuuttomana. Näin olisi oltava erityisesti, jos pyynnön esittänyt yritys, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja, ei ole ilmaissut aikomustaan ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja kyseisellä alueella (joko verkon uutena käyttöönottona, parannuksena tai laajennuksena) ja jos oli esitetty pyyntö ilmoittaa aikomuksesta ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja nimetyillä alueilla tai sitä koskeva ennuste (direktiivin (EU) 2018/1972 22 artiklan mukaisesti) tai on pidetty unionin valtioneuvoston päätöksen mukainen julkinen kuuleminen. Jos tällaisia ennusteita tai pyyntöjä on esitetty ja/tai julkisia kuulemisia on pidetty useampia kuin yksi, olisi otettava huomioon ainoastaan kiinnostuksenilmaisun puuttuminen viimeisimmässä tilanteessa, joka kattaa ajanjakson, jonka aikana rakennusteknisten töiden koordinoitua koskeva pyyntö esitetään. Jotta voidaan varmistaa mahdollisuus käyttää käyttöön otettua infrastruktuuria tulevaisuudessa, rakennustekniset työt suorittavan yrityksen, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, olisi taattava, että se ottaa käyttöön fyysisen infrastruktuurin, jonka kapasiteetti on riittävä, ottaen huomioon komission antamat ohjeet. Tällä ei rajoiteta julkisten varojen osoittamista koskevien sääntöjen ja ehtojen eikä valtioneuvoston päätösten soveltamista.
- (36) Lähestymistapojen johdonmukaisuuden varmistamiseksi komissio voisi tiiviissä yhteistyössä Euroopan sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) kanssa antaa ohjeita, jotka liittyvät rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevien sääntöjen soveltamiseen, muun muassa kustannusten jakamiseen. Sidosryhmien ja kansallisten riitojenratkaisuelinten näkemykset olisi otettava asianmukaisesti huomioon, kun ohjeita laaditaan.
- (37) Tehokas koordinoitua voi auttaa vähentämään kustannuksia ja viivästyksiä sekä käyttöönottohäiriöitä, jotka voivat johtua paikalla ilmenevistä ongelmista. Yhtenä esimerkkinä siitä, että rakennusteknisten töiden koordinoinnista voi olla selkeää hyötyä, ovat monialaiset hankkeet 5G-käytävien käyttöönottamiseksi liikenneväylillä, kuten maanteilla, rautateilla ja sisävesiväylillä. Nämä hankkeet voivat usein edellyttää myös suunnittelun koordinoitua tai yhteissuunnittelua, joka perustuu hankkeen osallistujien väliseen varhaiseen yhteistyöhön. Osana yhteissuunnittelua asianomaiset osapuolet voivat sopia etukäteen fyysisen infrastruktuurin käyttöönottopoluista sekä käytettävästä teknologiasta ja laitteista ennen rakennusteknisten töiden koordinoitua. Sen vuoksi rakennusteknisten töiden koordinoitua koskeva pyyntö olisi jätettävä mahdollisimman pian.
- (38) Sähköisten viestintäverkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoon saatetaan tarvita monia erilaisia lupia, jotta kansallisia ja unionin yleisiä etuja voidaan suojella. Näitä voivat olla kaivu-, rakennus-, kaavoitus-, ympäristö- ja muut luvat sekä asennusoikeudet. Erityyppisten sähköisten

viestintäverkkojen tai liitännäistoimintojen käyttöönottoon tarvittavien lupien ja asennusoikeuksien määrä sekä käyttöönoton paikallinen luonne voivat edellyttää erilaisten menettelyjen ja ehtojen soveltamista, mikä voi aiheuttaa vaikeuksia verkon käyttöönotossa. Sen vuoksi käyttöönoton helpottamiseksi kaikkia sääntöjä, jotka koskevat lupien ja asennusoikeuksien myöntämiseen sovellettavia ehtoja ja menettelyjä, olisi yksinkertaistettava ja yhdenmukaistettava kansallisella tasolla. Samalla kun säilytetään toissijaisuusperiaatteen mukaisesti kunkin toimivaltaisen viranomaisen oikeus osallistua menettelyyn ja niiden päätöksenteko-oikeudet, kaikkien tietojen, jotka koskevat rakennusteknisten töiden lupiin ja asennusoikeuksiin sovellettavia menettelyjä ja yleisiä ehtoja, olisi oltava saatavilla keskitetyn tietopisteen kautta. Tämä voisi vähentää monimutkaisuutta sekä lisätä tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä kaikille operaattoreille ja erityisesti uusille tulokkaille ja pienille operaattoreille, jotka eivät toimi kyseessä olevalla alueella. Operaattoreilla olisi lisäksi oltava oikeus toimittaa lupia ja asennusoikeuksia koskevat pyyntönsä sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta. Kyseisten yritysten olisi myös voitava hakea sähköisessä muodossa olevia tietoja pyyntöjensä tilasta ja siitä, onko ne hyväksytty vai hylätty.

- (39) Lupamenettelyt eivät saisi olla esteenä investoinneille tai haitata sisämarkkinoita. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi varmistettava, että päätös siitä, myönnetäänkö erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoa koskevia lupia, tehdään neljän kuukauden kuluessa täydellisen lupapyyntöön vastaanottamisesta. Tämä ei vaikuta muihin menettelyn asianmukaista toteutusta varten asetettuihin erityisiin määräaikoihin tai velvoitteisiin, joita sovelletaan lupamenettelyyn kansallisen tai unionin lainsäädännön mukaisesti. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saisi rajoittaa tai estää erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoa tai vähentää niiden käyttöönoton taloudellista houkuttelevuutta. Ne eivät etenäkään saisi estää lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettelyjä etenemästä mahdollisuuksien mukaan rinnakkain tai vaatia operaattoreita hankkimaan tietyn tyyppinen lupa ennen kuin ne voivat hakea muuntotyyppisiä lupia. Toimivaltaisten olisi perusteltava toimivaltaansa kuuluvien lupien tai asennusoikeuksien mahdolliset epäämiset objektiivisin, avoimin, syrjimättömin ja oikeasuhteisin ehdoin.
- (40) Toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä lupapyyntöön täydellisyys 15 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta, jotta tarpeettomat viivästykset vältetään. Lupapyyntö olisi katsottava täydelliseksi, jollei toimivaltainen viranomainen pyydä hakijaa toimittamaan puuttuvia tietoja kyseisen määräajan kuluessa. Yhdenvertaisen kohtelun ja avoimuuden vuoksi toimivaltaisten viranomaisten ei pitäisi katsoa, että rakennusteknisiä töitä koskevat lupapyyntö voidaan hyväksyä, jos tässä asetuksessa vaadittuja vähimmäistietoja ei ole asetettu saataville keskitetyn tietopisteen kautta kolmen kuukauden kuluessa ennen ensimmäisen lupahakemuksen toimittamista toimivaltaisille viranomaisille. Jos erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien käyttöönottoon tarvitaan lupien lisäksi asennusoikeuksia, toimivaltaisten viranomaisten olisi direktiivin (EU) 2018/772 43 artiklassa säädetystä poiketen myönnettävä tällaiset asennusoikeudet neljän kuukauden kuluessa pyyntöön vastaanottamisesta. Muita asennusoikeuksia, joita ei tarvita rakennusteknisiä töitä koskevien lupien yhteydessä, olisi edelleen myönnettävä kuuden kuukauden kuluessa direktiivin (EU) 2018/772 43 artiklan mukaisesti. Sellaisilla operaattoreilla olisi oltava oikeus korvaukseen, joille aiheutuu vahinkoa siitä, että toimivaltainen viranomainen ei ole noudattanut lupien tai asennusoikeuksien myöntämiseen sovellettavia määräaikoja.

- (41) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen 7 artiklan yhdenmukaiset täytäntöönpanoedellytykset, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011³⁹ mukaisesti. Unionin tasolla täytäntöönpanosäädöksellä vahvistettuja poikkeuksia lupavaatimuksesta voitaisiin soveltaa eri infrastruktuuriluokkiin (kuten mastot, antennit, pylvää ja maanalaiset kaapelit) tietyin edellytyksin, joita varten rakennuslupia, kaivuulupia tai muuntotyyppejä lupia voidaan alun perin vaatia. Niitä voitaisiin soveltaa myös olemassa olevien kunnossapitotöiden tai asennusten teknisiin parannuksiin, pienimuotoisiin rakennusteknisiin töihin, kuten kaivutöihin, ja lupien uusimiseen.
- (42) Jotta tällaisten lupien ja asennusoikeuksien myöntämismenettelyt saataisiin päätökseen kohtuullisissa määräajoissa, kuten tietyistä kansallisen tason nykyaikaistamiskäytännöistä ja hyvistä hallintokäytännöistä käy ilmi, on tarpeen laatia hallinnon yksinkertaistamista koskevat periaatteet. Tähän olisi kuuluttava muun muassa ennakkolupaa koskevan velvoitteen rajoittaminen tapauksiin, joissa se on välttämätöntä, ja toimivaltaisten viranomaisten hiljaisen hyväksynnän käyttöönotto tietyn ajan kuluttua. Lisäksi niiden käyttöönottoluokkien osalta, jotka on vapautettu luvista unionin lainsäädännön nojalla, ei pitäisi enää edellyttää kansallisen lainsäädännön mukaisia lupia.
- (43) Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien käyttöönoton helpottamiseksi lupaan liittyvät maksut, lukuun ottamatta asennusoikeuksia, olisi rajoitettava hallinnollisiin kustannuksiin, jotka liittyvät lupapyyntöä käsitteleviin direktiivin (EU) 2018/1972 16 artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Asennusoikeuksien osalta sovelletaan direktiivin (EU) 2018/1972 42 ja 43 artiklan säännöksiä.
- (44) Päätöksessä (EU) 2022/2481 esitettyjen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että vuoteen 2030 mennessä kaikilla tietyissä sijaintipaikoissa olevilla loppukäyttäjillä on mahdollisuus gigabittiyhteyden verkon liityntäpisteeseen saakka, ja kaikki seuraavan sukupolven langattomat nopeat verkot, joiden suorituskyky on vähintään 5G-verkon tasoinen, kattavat kaikki asutut alueet teknologianeutraaliuden periaatteen mukaisesti. Gigabittiverkkojen tarjoamista loppukäyttäjille olisi helpotettava erityisesti kuituyhteyksiä tukevan kiinteistön fyysisen infrastruktuurin avulla. Rakennuksen varustaminen rakennusvaiheessa pienoiskanavilla kaapelointia varten aiheuttaa vain vähäisiä lisäkustannuksia, kun taas gigabitti-infrastruktuurin jälkiasentaminen rakennuksiin voi muodostaa merkittävän osan gigabittiverkon käyttöönoton kustannuksista. Sen vuoksi kaikki uudet ja peruskorjattavat rakennukset olisi varustettava fyysisellä infrastruktuurilla ja kiinteistön kuitukaapeleilla, joiden avulla loppukäyttäjät voidaan liittää gigabittinopeuksiin. Uudet ja peruskorjattavat monen asunnon kiinteistöt olisi myös varustettava liityntäpisteellä, johon on pääsy yhdellä tai useammalla yrityksellä, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja. Kiinteistöjen rakennuttajien olisi lisäksi huolehdittava siitä, että kukin asunto varustetaan tyhjällä kaapelikanavalla, joka päättyy monen asunnon kiinteistön sisä- tai ulkopuolella sijaitsevaan liityntäpisteeseen. Loppukäyttäjän sijaintipaikassa energiatehokkuuden parantamiseksi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/31/EU⁴⁰ mukaisesti) tehtävät olemassa olevien rakennusten

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/31/EU, annettu 19 päivänä toukokuuta 2010, rakennusten energiatehokkuudesta (EUVL L 153, 18.6.2010, s. 13).

peruskorjaukset tarjoavat myös mahdollisuuden varustaa kyseiset rakennukset kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla, kiinteistön kuitukaapeleilla ja monen asunnon kiinteistöjen osalta liityntäpisteellä.

- (45) Mahdollisuutta varustaa rakennus kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla, liityntäpisteellä tai kiinteistön kuitukaapeleilla saatetaan pitää suhteettomana kustannuksiin nähden, erityisesti uusien yhden asunnon kiinteistöjen tai peruskorjattavien rakennusten osalta. Tämä voi perustua objektiivisiin syihin, kuten räätälöityihin kustannusarvioihin, sijaintiin liittyviin taloudellisiin syihin tai kaupunkiperinnön suojeluun tai ympäristöön liittyviin syihin (esimerkiksi tietäntyyppisten muistomerkkien osalta).
- (46) Mahdollisten ostajien ja vuokralaisten olisi voitava tunnistaa rakennukset, jotka on varustettu kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisillä infrastruktuureilla, liityntäpisteellä ja kiinteistön kuitukaapeleilla ja joilla näin ollen on huomattavat kustannussäästömahdollisuudet. Myös rakennusten kuituvalmiutta olisi edistettävä. Jäsenvaltioiden olisi sen vuoksi kehitettävä pakollinen ”kuituyhteyksiä tukeva” -merkintä rakennuksille, jotka on varustettu tällaisella infrastruktuurilla, liityntäpisteellä ja kiinteistön kuitukaapeleilla tämän asetuksen mukaisesti.
- (47) Yritykset, jotka tarjoavat tai joilla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja ja jotka ottavat käyttöön gigabittiverkkoja tietyllä alueella, voisivat saavuttaa merkittäviä mittakaavaetuja, jos ne voisivat liittää verkkonsa rakennuksen liityntäpisteeseen käyttämällä olemassa olevaa fyysistä infrastruktuuria ja palauttamalla töiden kohteena oleva alue ennalleen. Tämän olisi oltava mahdollista riippumatta siitä, onko tilaaja ilmaissut nimenomaisen kiinnostuksensa palveluun kyseisenä ajankohtana, ja edellyttäen, että vaikutus yksityiseen omaisuuteen on mahdollisimman vähäinen. Kun verkko on liitetty liityntäpisteeseen, verkkoon voidaan liittää lisäasiakkaita huomattavasti alhaisemmin kustannuksin, erityisesti käyttämällä kuituyhteyksiä tukevaa rakennuksen sisäistä kiinteistökaapelointia, jos se on jo olemassa. Tämä tavoite täyttyy myös silloin kun kiinteistö itsessään on jo varustettu gigabittiverkolla, johon tarjotaan käyttöoikeus läpinäkyvin, oikeasuhteisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin mille tahansa yleisen viestintäverkon tarjoajalle, jolla on kiinteistössä aktiivinen tilaaja. Tällainen tilanne saattaa olla erityisesti jäsenvaltioissa, jotka ovat toteuttaneet toimenpiteitä direktiivin (EU) 2018/1992 44 artiklan mukaisesti.
- (48) Jotta voidaan osaltaan varmistaa gigabittiverkkojen saatavuus loppukäyttäjille, uusissa ja peruskorjattavissa rakennuksissa olisi oltava kuituyhteyksiä tukeva kiinteistön fyysinen infrastruktuuri, kiinteistön kuitukaapelit ja monen asunnon kiinteistöjen osalta liityntäpiste. Jäsenvaltioilla olisi oltava tietty määrä joustoa tämän saavuttamiseksi. Tällä asetuksella ei näin ollen pyritä yhdenmukaistamaan asiaan liittyviä kustannuksia koskevia sääntöjä, muun muassa niitä, jotka koskevat niiden kustannusten kattamista, jotka aiheutuvat rakennusten varustamisesta kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla, kiinteistön kuitukaapeleilla ja liityntäpisteellä.
- (49) Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja kansallisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä standardit tai tekniset eritelmät, joita tarvitaan uusien ja peruskorjattavien rakennusten varustamiseksi kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla ja kiinteistön kuitukaapeleilla sekä uusien ja peruskorjattavien monen asunnon kiinteistöjen varustamiseksi liityntäpisteellä. Näiden standardien tai teknisten eritelmien olisi sisällettävä vähintään seuraavat tiedot: rakennuksen liityntäpisteen eritelmät, kuituliitännän eritelmät, kaapelien eritelmät,

pistokeliitännän eritelmät, putkia tai mikrokanavia koskevat eritelmät, tekniset eritelmät, joita tarvitaan sähkökaapelien häiriöiden estämiseksi, ja pienin taivutussäde. Jäsenvaltioiden olisi asetettava rakennuslupien myöntämisen edellytykseksi se, että kyseinen uusi rakennushanke tai rakennuslupaa edellyttävä peruskorjaushanke on vahvistettuun testausselosteeeseen perustuvien standardien tai teknisten eritelmien mukainen. Jäsenvaltioiden olisi myös perustettava sertifiointijärjestelmiä, joiden avulla voidaan osoittaa standardien tai teknisten eritelmien noudattaminen ja saada ”kuituyhteyksiä tukeva” -merkintä. Jäsenvaltioiden olisi lisäksi otettava huomioon sertifiointijärjestelmiin direktiivin 2010/31/EU nojalla sovellettavat menettelyvaatimukset ja harkittava myös mahdollisuutta käynnistää molemmat pyyntömenettelyt yhdessä, jotta voidaan välttää tämän asetuksen nojalla perustettuun sertifiointijärjestelmään liittyvän byrokratian lisääntyminen.

- (50) Digitaalisesta osallisuudesta koituvien yhteiskunnallisten hyötyjen vuoksi ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönoton taloudelliset vaikutukset huomioon ottaen tapauksissa, joissa loppukäyttäjien tiloja ei ole varustettu passiivisella tai aktiivisella kuituyhteyksiä tukevalla infrastruktuurilla eikä käytettävissä ole vaihtoehtoja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tarjoamiseksi tilaajalle, yleisten viestintäverkkojen tarjoajilla olisi oltava oikeus liittää verkkonsa yksityisiin tiloihin omalla kustannuksellaan edellyttäen, että yksityiseen omaisuuteen kohdistuva vaikutus pidetään mahdollisimman vähäisenä esimerkiksi käyttämällä rakennuksessa jo olevaa fyysistä infrastruktuuria mahdollisuuksien mukaan uudelleen ja huolehtimalla siitä, että töiden kohteena olevat alueet palautetaan kaikilta osin ennalleen.
- (51) Kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta koskevien pyyntöjen olisi kuuluttava tämän asetuksen soveltamisalaan, kun taas kuitukaapelien käyttöoikeutta koskevien pyyntöjen olisi kuuluttava direktiivin (EU) 2018/1972 soveltamisalaan. Kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus voitaisiin lisäksi evätä, jos kiinteistön kuitukaapelien käyttöoikeus asetetaan saataville oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin, mukaan lukien hinta.
- (52) Lähestymistapojen johdonmukaisuuden varmistamiseksi komissio voisi tiiviissä yhteistyössä BERECin kanssa antaa ohjeita, jotka liittyvät kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta koskevien säännösten soveltamiseen, muun muassa infrastruktuurin käyttöoikeutta koskeviin ehtoihin ja edellytyksiin. Sidosryhmien ja kansallisten riitojenratkaisuelinten näkemykset olisi otettava asianmukaisesti huomioon, kun ohjeita laaditaan.
- (53) Keskitettyjen tietopisteiden palvelut olisi toteutettava täysin sähköisesti, jotta voidaan edistää hallinnollisten menettelyjen nykyaikaistamista ja ketteryyttä sekä vähentää erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönotonmenettelyjen kustannuksia ja niihin käytettyä aikaa. Tätä varten keskitettyjen tietopisteiden olisi tarjottava helppo pääsy tarvittaviin digitaalisiin välineisiin, kuten verkkoportaaleihin, digitaalisiin alustoihin ja digitaalisiin sovelluksiin. Välineiden avulla olisi voitava tehokkaasti saada vähimmäistiedot olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista ja suunnitelluista rakennusteknisistä töistä sekä mahdollisuus pyytää tietoja. Näiden digitaalisten välineiden olisi myös mahdollistettava pääsy lupien ja asennusoikeuksien myöntämisestä koskeviin sähköisiin hallinnollisiin menettelyihin sekä niihin liittyviin tietoihin sovellettavista ehdoista ja menettelyistä. Jos jäsenvaltioon on perustettu useampi kuin yksi keskitetty tietopiste, kaikkien keskitettyjen tietopisteiden olisi oltava helposti ja saumattomasti saatavilla sähköisesti kansallisen keskitetyn digitaalisen yhteyspisteen kautta. Tällä yhteyspisteellä olisi oltava yhteinen käyttöliittymä, jolla varmistetaan pääsy verkossa oleviin keskitettyihin tietopisteisiin. Kansallisen keskitetyn digitaalisen

yhteyspisteen olisi helpotettava operaattoreiden ja keskitettyjen tietopisteiden tehtäviä hoitavien toimivaltaisten viranomaisten välistä vuorovaikutusta.

- (54) Jäsenvaltioiden olisi voitava tukeutua digitaalisiin välineisiin, kuten verkkoportaaleihin, digitaalisiin alustoihin ja digitaalisiin sovelluksiin, jotka saattavat olla jo saatavilla paikallisella, alueellisella tai kansallisella tasolla, ja tarvittaessa parantaa niitä keskitetyn tietopisteen tehtävien suorittamiseksi edellyttäen, että ne noudattavat tässä asetuksessa säädettyjä velvoitteita. Tähän sisältyy pääsy kansallisen keskitetyn digitaalisen yhteyspisteen kautta ja kaikkien tässä asetuksessa säädettyjen toimintojen saatavuus. Yhden kerran periaatteen ja tietojen minimoinnin ja tarkkuuden periaatteiden noudattamiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava tarvittaessa integroida muita digitaalisia alustoja tai sovelluksia, jotka tukevat keskitettyjä tietopisteitä. Esimerkiksi digitaaliset alustat tai sovellukset, jotka tukevat olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin keskitettyjä tietopisteitä, voitaisiin liittää yhteen tai integroida kokonaan tai osittain suunniteltuja rakennusteknisiä töitä ja lupien myöntämistä koskevien alustojen tai sovellusten kanssa.
- (55) Jotta tämän asetuksen mukaisten keskitettyjen tietopisteiden tehokkuus voidaan varmistaa, jäsenvaltioiden olisi huolehdittava riittävästä resursseista ja siitä, että tarvittavat tiettyä maantieteellistä aluetta koskevat tiedot ovat helposti saatavilla. Tiedot olisi esitettävä riittävän yksityiskohtaisina, jotta ne olisivat mahdollisimman tehokkaita annettujen tehtävien kannalta, myös paikallisessa kiinteistörekisterissä. Tässä yhteydessä jäsenvaltiot voivat harkita mahdollisia synergioita ja mittakaavaetuja, joita voidaan saada Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY⁴¹ 6 artiklassa tarkoitettujen keskitettyjen asiointipisteiden sekä muiden suunniteltujen tai olemassa olevien sähköisen hallinnon ratkaisujen avulla nykyisten rakenteiden hyödyntämiseksi ja käyttäjille koituvien hyötyjen maksimoimiseksi. Samoin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1724⁴² tarkoitettun yhteisen digitaalisen palveluväylän olisi oltava yhteydessä keskitettyihin tietopisteisiin.
- (56) Kustannukset, jotka aiheutuvat kansallisen keskitetyn digitaalisen yhteyspisteen, keskitettyjen tietopisteiden ja tämän asetuksen säännösten noudattamiseksi tarvittavien digitaalisten välineiden perustamisesta, voivat olla kokonaan tai osittain kelpoisia rahoitustukeen, jota myönnetään unionin rahastoista, kuten Euroopan aluekehitysrahaston erityistavoitteesta ”kilpailukykyisempi ja älykkäämpi Eurooppa edistämällä innovatiivisia ja älykkäitä taloudellisia muutoksia sekä alueellisia tieto- ja viestintätekniisiä yhteyksiä”⁴³; Digitaalinen Eurooppa -ohjelman⁴⁴ erityistavoitteesta ”digitaalisten valmiuksien käyttöönotto ja paras käyttö” sekä yhteentoimivuus sekä elpymis- ja palautumistukivälineen⁴⁵ pilareista digitaalinen muutos sekä älykäs,

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/123/EY, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, palveluista sisämarkkinoilla ([EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36](#)).

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1724, annettu 2 päivänä lokakuuta 2018, tietoja, menettelyjä sekä neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluja saataville tarjoavan yhteisen digitaalisen palveluväylän perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta ([EUVL L 295, 21.11.2018, s. 1](#)).

⁴³ Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta 24 päivänä kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1058 (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60) 3 artiklan 1 kohdan a alakohda.

⁴⁴ Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/694 (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1) 8 artikla.

⁴⁵ Elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12 päivänä helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17) 3 artikla.

kestävä ja osallistava kasvu, mukaan lukien taloudellinen yhteenkuuluvuus, työpaikat, tuottavuus, kilpailukyky, tutkimus, kehittäminen ja innovointi, sekä toimivat sisämarkkinat, joilla on vahvoja pk-yrityksiä. Edellytyksenä on, että niissä asetetut tavoitteet ja tukikelpoisuusperusteet täyttyvät.

- (57) Jos fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta tai rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevien kaupallisten neuvottelujen aikana syntyy erimielisyyttä teknisistä ja kaupallisista ehdoista ja edellytyksistä, kunkin osapuolen olisi voitava saattaa asia kansallisen tason riitojenratkaisuelimen käsiteltäväksi ratkaisun määrittämiseksi osapuolille, jotta vältetään perusteettomat kieltäytymiset pyynnön täyttämisestä tai kohtuuttomien ehtojen asettaminen. Riitojenratkaisuelimen olisi käyttöoikeuden hintoja tai koordinoitujen rakennusteknisten töiden kustannusten jakamista määrittäessään varmistettava, että käyttöoikeuden tarjoajalla ja verkon ylläpitäjillä, jotka suunnittelevat rakennusteknisiä töitä, on oikeudenmukaiset mahdollisuudet periä takaisin kustannukset, jotka aiheutuvat niiden fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden tarjoamisesta tai suunniteltujen rakennusteknisten töiden koordinoinnista. Tässä olisi otettava huomioon asiaa koskevat komission ohjeet, erityiset kansalliset olosuhteet, mahdollisesti käyttöön otetut tariffirakenteet ja kansallisen sääntelyviranomaisen mahdollisesti aiemmin toteuttamat korjaavat toimenpiteet. Riitojenratkaisuelimen olisi myös otettava huomioon pyydetyn käyttöoikeuden tai suunniteltujen rakennusteknisten töiden koordinoinnin vaikutus käyttöoikeuksien tarjoajan tai rakennusteknisiä töitä suunnittelevien verkon ylläpitäjien liiketoimintasuunnitelmaan, mukaan lukien niiden tekemät tai suunnittelemat investoinnit, erityisesti investoinnit siihen fyysiseen infrastruktuuriin, johon pyynnössä viitataan.
- (58) Kansallisen riitojenratkaisuelimen olisi ratkaistava riita kohtuullisessa ajassa, jotta voidaan välttää viivästymiset verkkojen käyttöönotossa. Riita on joka tapauksessa ratkaistava viimeistään neljän kuukauden kuluttua riidanratkaisupyynnön vastaanottamisesta, kun on kyse olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta koskevista riidoista, ja kuukauden kuluessa, kun on kyse fyysisistä infrastruktuuria koskevasta avoimuudesta, suunniteltujen rakennusteknisten töiden koordinoinnista ja suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskevasta avoimuudesta. Riidan ratkaisun viivästymiseen oikeuttavat poikkeukselliset olosuhteet voivat olla sellaisia, joihin riidanratkaisuelimet eivät voi vaikuttaa, kuten päätöksen tekemiseksi tarvittavien tietojen tai asiakirjojen riittämättömyys, mukaan lukien muiden sellaisten toimivaltaisten viranomaisten näkemykset, joita on kuultava, tai asian monimutkaisuus.
- (59) Jos erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon tarvittavan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeudesta, suunnitelluista rakennusteknistä töistä tai niitä koskevista tiedoista syntyy riitoja, riitojenratkaisuelimellä olisi oltava valtuudet ratkaista tällaiset riidat sitovalla päätöksellä. Tällaisen elimen päätökset eivät saisi missään tapauksessa rajoittaa osapuolten mahdollisuutta saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi tai toteuttaa muodollista riitojenratkaisua edeltävä tai sen kanssa rinnakkainen sovittelumekanismi, joka voisi tapahtua sovittelun tai ylimääräisen keskustelukierroksen muodossa.
- (60) Tämä asetus ei toissijaisuusperiaatteen mukaisesti kuitenkaan saisi rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuutta osoittaa tässä asetuksessa säädetyt sääntelytehtävät sellaisille viranomaisille, jotka voivat suorittaa ne parhaiten, noudattaen toimivallan ja valtuuksien jakamista koskevaa kansallista valtiosääntöoikeudellista järjestelmää, ja tässä asetuksessa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti. Hallinnollisen taakan vähentämiseksi jäsenvaltioiden olisi voitava nimetä jokin nykyinen elin tai säilyttää

direktiivin 2014/61/EU mukaisesti jo nimetyt toimivaltaiset elimet. Toimivaltaiselle elimelle tai toimivaltaisille elimille osoitettuja tehtäviä koskevat tiedot olisi julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle, jollei sitä ole jo tehty direktiivin 2014/61/EU mukaisesti. Jäsenvaltioille jäävä harkintavalta jakaa keskitetyn tietopisteen tehtävät useammalle kuin yhdelle toimivaltaiselle elimelle ei saisi vaikuttaa niiden kykyyn hoitaa tehokkaasti näitä tehtäviä.

- (61) Nimetyn kansallisen riitojenratkaisuelimen ja keskitetyn tietopisteen tehtäviä hoitavan toimivaltaisen elimen olisi varmistettava puolueettomuus, riippumattomuus ja rakenteellinen erottaminen asianomaisiin osapuoliin nähden sekä käytettävä toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Niillä on myös oltava asianmukaiset toimivaltuudet ja resurssit.
- (62) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä asianmukaisista, tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamuksista, jos tätä asetusta tai toimivaltaisten elinten antamaa sitovaa päätöstä ei noudateta. Seuraamuksia sovelletaan myös tapauksiin, joissa verkon ylläpitäjä tai julkisen sektorin elin antaa keskitetyn tietopisteen kautta harhaanjohtavia, virheellisiä tai puutteellisia tietoja tietoisesti tai törkeän tuottamuksellisesti.
- (63) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, joilla pyritään helpottamaan erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin soveltuvien fyysisten infrastruktuurien käyttöönottoa koko unionissa, koska niiden lähestymistavoissa on edelleen eroja ja direktiivin 2014/61/EU saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on hidasta ja tehotonta. Tarvittavien verkkojen käyttöönottojen ja investointien mittakaavan vuoksi tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Unioni voi siten toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (64) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita. Erityisesti tällä asetuksella pyritään varmistamaan, että oikeutta yksityisyyteen, liikesalaisuuksien suojaa, elinkeinovapautta, omistusoikeutta ja oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin kunnioitetaan täysimääräisesti. Tätä asetusta on sovellettava näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (65) Tähän asetukseen sisältyvät säännökset kattavat kaikki direktiivin 2014/61/EU soveltamisalaan kuuluvat aihealueet, minkä vuoksi mainittu direktiivi olisi kumottava.
- (66) Voimaantulon ja soveltamisen välisen kuuden kuukauden ajanjakson tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille riittävästi aikaa varmistaa, että niiden kansallinen lainsäädäntö ei sisällä esteitä tämän asetuksen yhdenmukaiselle ja tehokkaalle soveltamiselle. Kuuden kuukauden määräaika ei rajoita tässä asetuksessa säädettyjen sellaisten erityissääntöjen soveltamista, jotka koskevat asetuksessa täsmennettyjen erityissääntösten soveltamista viiveellä. Jäsenvaltioiden on poistettava kansalliset säännökset, jotka ovat päällekkäisiä tai ristiriidassa tämän asetuksen kanssa, asetuksen soveltamisen alkamisajankohtaan mennessä. Mitä tulee uuden lainsäädännön antamiseen tänä aikana, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 4 artiklan 3 kohdasta seuraa, että jäsenvaltioilla on vilpittömän yhteistyön mukainen velvollisuus olla ryhtymättä toimiin, jotka olisivat ristiriidassa unionin tulevien oikeussääntöjen kanssa,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tämän asetuksen tarkoituksena on helpottaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa ja kannustaa siihen edistämällä olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin yhteiskäyttöä ja mahdollistamalla uuden fyysisen infrastruktuurin tehokkaampi käyttöönotto, jotta tällaiset verkot voidaan ottaa käyttöön nopeammin ja alhaisemmin kustannuksin.
2. Jos jokin tämän asetuksen säännös on ristiriidassa direktiivin (EU) 2018/1972 tai direktiivin 2002/77/EY säännöksen kanssa, näiden direktiivien asiaan liittyvät säännökset ovat ensisijaisia.
3. Jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön unionin lainsäädännön mukaisia toimenpiteitä, jotka sisältävät tämän asetuksen säännöksiä yksityiskohtaisempia säännöksiä, jos niiden tarkoituksena on edistää olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin yhteiskäyttöä tai mahdollistaa uuden fyysisen infrastruktuurin tehokkaampi käyttöönotto.
4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot eivät saa pitää voimassa tai ottaa käyttöön kansallisessa lainsäädännössään säännöksiä, jotka poikkeavat 3 artiklan 3 ja 6 kohdan, 4 artiklan 4 kohdan, 5 artiklan 2 ja 4 kohdan, 6 artiklan 2 kohdan sekä 8 artiklan 7 ja 8 kohdan säännöksistä.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan direktiivin (EU) 2018/1972 määritelmiä.

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'verkon ylläpitäjällä'
 - a) direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 29 alakohdassa määriteltyä operaattoria;
 - b) yritystä, joka tarjoaa käyttöön fyysistä infrastruktuuria, joka on tarkoitettu seuraavien tarjoamiseen:
 - i) seuraavien tuottaminen, siirto tai jakelu:
 - kaasu;
 - sähkö, mukaan lukien julkinen valaistus;
 - lämpö;
 - vesi, mukaan lukien jäte- ja viemärivereden poisjohtaminen tai käsittely sekä sadevesijärjestelmät;
 - ii) liikennepalvelut, mukaan lukien rautatiet, maantiet, satamat ja lentoasemat;
- 2) 'fyysisellä infrastruktuurilla'
 - a) mitä tahansa verkon elementtiä, johon on tarkoitus sijoittaa muita verkon elementtejä ilman, että siitä itsestään tulee aktiivinen verkon elementti, kuten putkia, mastoja, kaapelikanavia, tarkastuskaivoja, kaapelikaivoja, jakokaappeja, antennilaitteistoja, torneja ja pylväitä, sekä rakennuksia tai rakennusten sisäänkäyntejä ja kaikkea muuta omaisuutta, mukaan lukien katukalusteet, kuten valaisinpylväät, katukyltit, liikennevalot, mainostaulut, linja-auto- ja raitiovaunupysäkit sekä metroasemat;

- b) jos ne eivät ole osa verkkoa mutta ovat julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa: rakennuksia tai rakennusten sisäänkäyntejä sekä muuta omaisuutta, mukaan lukien katukalusteet, kuten valaisinpylväät, katukyltit, liikennevalot, mainostaulut, linja-auto- ja raitiovaunupysäkit sekä metroasemat.

Kaapelit, mukaan lukien pimeä kuitu, sekä verkkojen elementit, joita käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2020/2184⁴⁶ 2 artiklan 1 alakohdassa määritellyn ihmisten käyttöön tarkoitetun veden toimittamiseen, eivät ole tässä asetuksessa tarkoitettua fyysistä infrastruktuuria;

3) 'rakennusteknisillä töillä' jokaista rakennustöiden, mukaan lukien maa- ja vesirakennustyöt, kokonaistulosta, joka riittää itsessään täyttämään jonkin taloudellisen tai teknisen tarkoituksen ja käsittää yhden tai useamman elementin fyysisestä infrastruktuurista;

4) 'julkisen sektorin elimellä' valtion viranomaista, alueviranomaista tai paikallisviranomaista, julkisoikeudellista laitosta taikka yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamaa yhteenliittymää;

5) 'julkisoikeudellisilla laitoksilla' laitoksia, joilla on kaikki seuraavat ominaispiirteet:

- a) ne on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään yleisen edun mukaisia tarpeita, eikä niillä ole teollista tai kaupallista luonnetta;
- b) ne ovat oikeushenkilöitä;
- c) niiden rahoitus on kokonaan tai suurimmaksi osaksi peräisin valtiollisilta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta taikka muilta julkisoikeudellisilta laitoksilta; tai niiden johto on näiden viranomaisten tai laitosten valvonnan alainen; tai niillä on hallinto-, johto- tai valvontaelin, jonka jäsenistä valtiolliset, alueelliset tai paikalliset viranomaiset taikka muut julkisoikeudelliset laitokset nimittävät yli puolet;

6) 'kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla' loppukäyttäjän sijaintipaikassa olevaa fyysistä infrastruktuuria tai laitteistoja, mukaan lukien yhteisomistuksessa olevat elementit, johon on tarkoitus sijoittaa kiinteitä ja/tai langattomia liityntäverkkoja, jos tällaiset liityntäverkot pystyvät välittämään sähköisiä viestintäpalveluja ja yhdistämään rakennuksen liityntäpisteen verkon liityntäpisteeseen;

7) 'kiinteistön kuitukaapeleilla' loppukäyttäjän sijaintipaikassa olevia valokuitukaapeleita, mukaan lukien yhteisomistuksessa olevat elementit, joilla on tarkoitus välittää sähköisiä viestintäpalveluja ja yhdistää rakennuksen liityntäpiste verkon liityntäpisteeseen;

8) 'kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla' kiinteistön fyysistä infrastruktuuria, johon on tarkoitus sijoittaa valokuituelementtejä;

9) 'peruskorjaustöillä' loppukäyttäjän sijaintipaikassa suoritettavia rakennustöitä, mukaan lukien maa- ja vesirakennustyöt, jotka käsittävät kiinteistön fyysistä infrastruktuuria kokonaisuudessaan tai sen merkittävää osaa koskevia rakenteellisia muutoksia ja jotka edellyttävät rakennuslupaa;

10) 'luvalla' toimivaltaisen viranomaisen tekemää nimenomaista tai hiljaista päätöstä tai yhden tai useamman toimivaltaisen viranomaisen samanaikaisesti tai peräkkäin tekemien nimenomaisten tai hiljaisten päätösten kokonaisuutta, jota yritys tarvitsee toteuttaakseen

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184, annettu 16 päivänä joulukuuta 2020, ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta (EUVL L 435, 23.12.2020, s. 1).

erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien käyttöönottoon tarvittavia rakennustöitä tai maa- ja vesirakennustöitä;

11) 'liityntäpisteellä' rakennuksen sisä- tai ulkopuolella sijaitsevaa fyysistä pistettä, jonka kautta yksi tai useampi yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja tarjoava tai niiden tarjoamiseen luvan saanut yritys voi liittää verkkonsa kuituyhteyksiä tukevaan kiinteistön fyysiseen infrastruktuuriin.

3 artikla

Olemassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus

1. Julkisen sektorin elinten, joiden omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, tai verkon ylläpitäjien on operaattorin kirjallisesta pyynnöstä suostuttava kaikkiin kohtuullisiin pyyntöihin saada kyseisen fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin, hinta mukaan lukien, erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liittämisestä toimintojen käyttöön ottamiseksi. Julkisen sektorin elinten, joiden omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, on myös suostuttava kaikkiin kohtuullisiin käyttöoikeuspyyntöihin syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin. Tällaisissa kirjallisissa pyynnöissä on täsmennettävä fyysisen infrastruktuurin elementit, joiden osalta käyttöoikeutta pyydetään, mukaan lukien tarkka aikataulu.

2. Määrittäessään hintoja osana käyttöoikeuden myöntämisen oikeudenmukaisia ja kohtuullisia ehtoja ja edellytyksiä verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten, joiden omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) tarve varmistaa, että käyttöoikeuden tarjoajalla on oikeudenmukaiset mahdollisuudet periä takaisin kustannukset, joita sille aiheutuu sen fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden tarjoamisesta, ottaen huomioon erityiset kansalliset olosuhteet ja mahdolliset tariffirakenteet, jotka on otettu käyttöön tosiasiallisen mahdollisuuden antamiseksi kustannusten kattamiseen. Sähköisten viestintäverkkojen osalta on otettava huomioon myös kaikki kansallisen sääntelyviranomaisen määräämät korjaavat toimenpiteet;
- b) pyydetyn käyttöoikeuden vaikutus käyttöoikeuden tarjoajan liiketoimintasuunnitelmaan, mukaan lukien investoinnit fyysiseen infrastruktuuriin, johon käyttöoikeutta on pyydetty;
- c) tapauksessa, jossa käyttöoikeutta pyydetään operaattoreiden fyysiseen infrastruktuuriin, näiden investointien taloudellinen elinkelpoisuus niiden riskiprofiilin perusteella, mahdollinen sijoitetun pääoman tuottoa koskeva aikataulu, mahdolliset vaikutukset, joita käyttöoikeudella on tuotantoketjun loppupään kilpailuun ja sen seurauksena hintoihin ja sijoitetun pääoman tuottoon, mahdolliset verkko-omaisuuden arvonalennukset käyttöoikeuspyynnön tekohetkellä, kaikki investoinnin taustalla olevat liiketoiminnalliset näkökohdat sen tekoajankohtana, erityisesti yhteyksien tarjoamiseen käytettyjen fyysisten infrastruktuurien osalta, sekä käyttöoikeuden hakijalle aiemmin tarjotut mahdollisuudet investoida yhdessä fyysisen infrastruktuurin käyttöönottoon, erityisesti direktiivin (EU) 2018/1972 76 artiklan nojalla, tai osallistua sen yhteiseen käyttöönottoon.

3. Verkon ylläpitäjät ja julkisen sektorin elimet, joiden omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, voivat evätä tietyn fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden yhden tai useamman seuraavan ehdon perusteella:

- a) käyttöoikeuspyynnön kohteena oleva fyysinen infrastruktuuri ei sovellu teknisesti riittävän hyvin 2 kohdassa tarkoitettujen erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien sijoittamiseen;
- b) käytettävissä ei ole riittävästi tilaa 2 kohdassa tarkoitettujen erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai liitännäistoimintojen sijoittamiseen, myös sen jälkeen, kun on otettu huomioon käyttöoikeuden tarjoajan tuleva tilantarve, joka on osoitettu riittävällä tavalla;
- c) asiaan liittyy turvallisuus- ja kansanterveysnäkökohtia;
- d) on huolta minkä tahansa verkon, erityisesti kriittisen kansallisen infrastruktuurin, eheydestä ja turvallisuudesta;
- e) on riski siitä, että suunnitellut sähköiset viestintäpalvelut aiheuttavat vakavia häiriöitä muiden palvelujen tarjoamiselle samassa fyysisessä infrastruktuurissa; tai
- f) käytettävissä on saman verkon ylläpitäjän tarjoamia toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoisia keinoja saada tukkutason fyysinen käyttöoikeus sähköisiin viestintäverkkoihin, jotka soveltuvat erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tarjoamiseen, edellyttäen, että tällaista käyttöoikeutta tarjotaan oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin.

Jos käyttöoikeus evätään, verkon ylläpitäjän tai julkisen sektorin elimen, jonka omistuksessa tai määräysvallassa fyysinen infrastruktuuri on, on ilmoitettava käyttöoikeuden hakijalle kirjallisesti epäämisen erityiset ja yksityiskohtaiset syyt kuukauden kuluessa täydellisen käyttöoikeuspyynnön vastaanottamisesta.

4. Jäsenvaltiot voivat perustaa elimen, joka koordinoi julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa olevan fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuspyyntöjä, antaa oikeudellista ja teknistä neuvontaa käyttöoikeusehtoja ja -edellytyksiä koskeissa neuvotteluissa sekä helpottaa tietojen toimittamista 10 artiklassa tarkoitetun keskitetyn tietopisteen kautta.

5. Edellä 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyjä käyttöoikeusvelvoitteita ei sovelleta fyysiseen infrastruktuuriin, johon jo sovelletaan kansallisten sääntelyviranomaisten direktiivin (EU) 2018/1972 nojalla asettamia tai unionin valtioneuvoston päätösten soveltamisesta johtuvia käyttöoikeusvelvoitteita, niin kauan kuin tällaiset käyttöoikeusvelvoitteet ovat voimassa.

6. Julkisen sektorin elimet, joiden omistuksessa tai määräysvallassa rakennukset tai tietyt rakennusluokat ovat, eivät saa soveltaa 1, 2 ja 3 kohtaa kyseisiin rakennuksiin tai rakennusluokkiin arkkitehtonisiin, historiallisiin tai uskonnollisiin arvoihin, luonnonarvoihin tai yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä tällaiset alueellaan sijaitsevat rakennukset tai rakennusluokat asianmukaisesti perusteltujen ja oikeasuhteisten syiden perusteella. Tällaisia rakennuksia tai rakennusluokkia koskevat tiedot on julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle.

7. Operaattoreilla on oltava oikeus tarjota fyysisen infrastruktuurinsa käyttöoikeutta muiden verkkojen kuin sähköisten viestintäverkkojen tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoa varten.

8. Tämän artiklan soveltaminen ei rajoita fyysisen infrastruktuurin omistajan omistusoikeutta, kun verkon ylläpitäjä tai julkisen sektorin elin ei ole omistaja, eikä minkään muun kolmannen osapuolen, kuten maanomistajien ja yksityisomaisuuden omistajien, omistusoikeutta.

9. Kuultuaan sidosryhmiä ja kansallisia riitojenratkaisuelimiä ja tarvittaessa muita unionin asianomaisten alojen toimivaltaisista elimistä tai virastoista komissio voi tiiviissä yhteistyössä BERECin kanssa antaa ohjeita tämän artiklan soveltamisesta.

Fyysistä infrastruktuuria koskeva avoimuus

1. Voidakseen pyytää fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta 3 artiklan mukaisesti jokaisella operaattorilla on oltava oikeus saada pyynnöstä käyttöönsä seuraavat fyysistä infrastruktuuria koskevat vähimmäistiedot sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta:

- a) georeferoitu sijainti ja reitti;
- b) infrastruktuurin tyyppi ja nykyinen käyttö;
- c) yhteyspiste.

Tällaisten vähimmäistietojen on oltava käytettävissä viipymättä oikeasuhteisin, syrjimättömin ja avoimin ehdoin ja joka tapauksessa viimeistään 15 päivän kuluttua tietopyynnön esittämisestä.

Operaattorin, joka pyytää pääsyä tietoihin tämän artiklan nojalla, on täsmennettävä alue, jolla se aikoo ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtejä tai niiden liitännäistoimintoja.

Vähimmäistietojen saantia voidaan rajoittaa vain, jos se on tarpeen julkisen sektorin elinten omistuksessa tai määräysvallassa olevien tiettyjen rakennusten turvallisuuden, verkkojen turvallisuuden ja eheyden, kansallisen turvallisuuden, kansanterveyden tai yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tai luottamuksellisuuden tai yritys- ja liikesalaisuuksien suojaamiseksi.

2. Verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten on asetettava 1 kohdassa tarkoitetut vähimmäistiedot saataville keskitetyn tietopisteen kautta sähköisessä muodossa [VOIMAANTULOPÄIVÄ + 12 KUUKAUTTA] mennessä. Verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten on samoin edellytyksin asetettava viipymättä saataville kaikki näitä tietoja koskevat päivitykset ja kaikki 1 kohdassa tarkoitetut uudet vähimmäistiedot.

3. Verkon ylläpitäjien ja julkisen sektorin elinten on operaattorin nimenomaisesta pyynnöstä suostuttava kohtuullisiin pyyntöihin, jotka koskevat paikalla tehtäviä selvityksiä niiden fyysisen infrastruktuurinsa tietyistä elementeistä. Tällaisissa pyynnöissä on täsmennettävä ne kyseisen fyysisen infrastruktuurin elementit, joita erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönotto koskee. Yksilöityjen fyysisen infrastruktuurin elementtien paikalla tehtävät selvitykset on sallittava oikeasuhteisin, syrjimättömin ja läpinäkyvin ehdoin kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottopäivästä, sanotun kuitenkin vaikuttamatta 1 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettuihin rajoituksiin.

4. Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa ei tarvitse soveltaa kansallisessa lainsäädännössä määritellyyn kriittiseen kansalliseen infrastruktuuriin.

Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa ei sovelleta

- a) kun on kyse fyysisestä infrastruktuurista, joka ei sovellu teknisesti erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoon; tai
- b) erityistapauksissa, joissa velvoite antaa tietoja tietystä olemassa olevasta fyysisestä infrastruktuurista 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti olisi kohtuuton jäsenvaltioiden tekemän yksityiskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin ja sidosryhmien kuulemisen perusteella.

Tällaiset poikkeukset on julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle.

5. Operaattorien, jotka saavat käyttöönsä tietoja tämän artiklan nojalla, on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet luottamuksellisuuden noudattamiseksi sekä yritys- ja liikesalaisuuksien suojaamiseksi.

5 artikla

Rakennusteknisten töiden koordinointi

1. Kaikilla verkon ylläpitäjillä on oikeus neuvotella sopimuksia, jotka koskevat rakennusteknisten töiden koordinointia, mukaan lukien kustannusten jakaminen, operaattoreiden kanssa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottamiseksi.

2. Kun verkon ylläpitäjä suorittaa tai suunnittelee suorittavansa suoraan tai välillisesti rakennusteknisiä töitä, jotka rahoitetaan kokonaan tai osittain julkisista varoista, sen on täytettävä avoimin ja syrjimättömin ehdoin kaikki kohtuulliset kirjalliset pyynnot, jotka koskevat kyseisten rakennusteknisten töiden koordinointia ja jotka operaattorit ovat esittäneet erittäin suuren kapasiteetin verkkojen tai niiden liitännäistoimintojen osien käyttöönottoa varten.

Tällaisiin pyyntöihin on suostuttava edellyttäen, että seuraavat kumulatiiviset ehdot täyttyvät:

- a) kyseiset rakennustekniset työt alun perin suunnitellelle verkon ylläpitäjälle ei aiheudu tästä lisäkustannuksia, joita ei korvata, mukaan lukien lisäviivästyksistä aiheutuvat kustannukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta sopia kustannusten jakamisesta asianomaisten osapuolten kesken;
- b) verkon ylläpitäjä, joka alun perin suunnitteli kyseiset työt, valvoo edelleen rakennusteknisten töiden koordinointia;
- c) koordinointipyyntö jätetään mahdollisimman pian ja, jos tarvitaan lupa, vähintään kaksi kuukautta ennen kuin lopulliseen hankkeeseen haetaan lupaa toimivaltaisilta viranomaisilta.

3. Yrityksen, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, esittämään rakennusteknisten töiden koordinointipyyntöä yritykselle, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja, voidaan pitää kohtuuttomana, jos molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:

- a) pyyntö koskee aluetta, jonka osalta on toteutettu jokin seuraavista toimista:
 - i) on annettu direktiivin (EU) 2018/1972 22 artiklan 1 kohdan mukainen ennuste laajakaistaverkkojen, mukaan luettuna erittäin suuren kapasiteetin verkot, kattavuudesta;
 - ii) on pyydetty direktiivin (EU) 2018/1972 22 artiklan 3 kohdan mukaisesti ilmoittamaan aikomuksesta ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja;
 - iii) on pidetty julkinen kuuleminen unionin valtiontukea koskevien sääntöjen soveltamisesta;
- b) pyynnön esittänyt yritys ei ole ilmaissut aikomustaan ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkoja a alakohdassa tarkoitetulla alueella missään kyseisessä alakohdassa luetelluista viimeisimmistä menettelyistä, jotka kattavat ajanjakson, jonka aikana koordinointipyyntö esitetään.

Jos koordinoitipyyntöä pidetään ensimmäisen alakohdan perusteella kohtuuttomana, yrityksen, joka tarjoaa tai jolla on lupa tarjota yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja ja joka kieltäytyy koordinoimasta rakennusteknisiä töitä, on otettava käyttöön fyysinen infrastruktuuri, jonka kapasiteetti on riittävä kolmansien osapuolten mahdollisten tulevien kohtuullisten käyttötarpeiden täyttämiseksi.

4. Edellä olevia 2 ja 3 kohtaa ei tarvitse soveltaa rakennusteknisiin töihin, jotka ovat laajuudeltaan rajattuja, esimerkiksi arvon, koon tai keston suhteen, tai kun on kyse kriittisestä kansallisesta infrastruktuurista. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä asianmukaisesti perusteltujen ja oikeasuhteisten syiden perusteella, minkä tyyppisiä rakennusteknisiä töitä pidetään laajuudeltaan rajattuina tai kriittiseen kansalliseen infrastruktuuriin liittyvinä. Tällaisia rakennusteknisten töiden tyyppejä koskevat tiedot on julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle.

5. Kuultuaan sidosryhmiä ja kansallisia riitojenratkaisuelimiä ja tarvittaessa muita unionin asianomaisten alojen toimivaltaisista elimistä tai virastoja komissio voi tiiviissä yhteistyössä BERECin kanssa antaa ohjeita tämän artiklan soveltamisesta.

6 artikla

Suunniteltuja rakennusteknisiä töitä koskeva avoimuus

1. Edellä 5 artiklassa tarkoitettujen rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevien sopimusten neuvottelemista varten verkon ylläpitäjien on asetettava sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta saataville seuraavat vähimmäistiedot:

- a) töiden georeferoitu sijainti ja tyyppi;
- b) kyseeseen tulevat verkkoelementit;
- c) töiden arvioitu aloituspäivä ja kesto;
- d) tapauksen mukaan arvioitu päivämäärä, jona lopullinen hanke toimitetaan toimivaltaisille viranomaisille lupien myöntämistä varten;
- e) yhteyspiste.

Verkon ylläpitäjän on asetettava saataville ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot fyysiseen infrastruktuuriinsa liittyvistä suunnitelluista rakennusteknisistä töistä. Tämä on tehtävä heti, kun tiedot ovat verkon ylläpitäjän saatavilla, ja joka tapauksessa, ja jos on tarkoitus hakea lupaa, viimeistään kolme kuukautta ennen lupahakemuksen ensimmäistä jättämistä toimivaltaisille viranomaisille.

Operaattoreilla on pyynnöstä oikeus tutustua ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuihin vähimmäistietoihin sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta. Tiedonsaantipyynnössä on täsmennettävä alue, jolla pyynnön esittävä operaattori aikoo ottaa käyttöön erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtejä tai niiden liitännäistoimintoja. Pyydytetyt tiedot on asetettava saataville viikon kuluessa pyynnön vastaanottopäivästä oikeasuhteisin, syrjimättömin ja läpinäkyvin ehdoin. Vähimmäistietojen saantia saa rajoittaa ainoastaan siinä määrin kuin se on välttämätöntä verkkojen turvallisuuden ja eheyden, kansallisen turvallisuuden, kansanterveyden tai yleisen turvallisuuden, luottamuksellisuuden tai yksityis- ja liikesalaisuuksien varmistamiseksi.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei tarvitse soveltaa laajuudeltaan rajattuja, esimerkiksi arvon, koon tai keston suhteen, rakennusteknisiä töitä koskeviin tietoihin, kun on kyse kriittisestä kansallisesta infrastruktuurista tai kansalliseen turvallisuuteen tai hätätilanteeseen liittyvistä syistä. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä asianmukaisesti perustelluista ja oikeasuhteisista syistä

ne rakennustekniset työt, joita pidettäisiin laajuudeltaan rajattuina tai jotka koskisivat kriittistä kansallista infrastruktuuria, sekä ne hätätilanteet tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvät syyt, jotka oikeuttaisivat tiedonantovelvollisuuden soveltamatta jättämisen. Tällaisia avoimuusvelvollisuuksien ulkopuolelle jätettäviä rakennusteknisiä töitä koskevat tiedot on julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle.

7 artikla

Lupien myöntämismenettely, asennusoikeudet mukaan luettuina

1. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa perusteettomasti rajoittaa tai estää erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoa tai vähentää niiden käyttöönoton taloudellista houkuttelevuutta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoon sovellettavia lupien, myös asennusoikeuksien, myöntämisedellytyksiä ja -menettelyjä koskevat säännöt ovat yhdenmukaisia koko jäsenvaltion alueella.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on asetettava saataville sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta kaikki tiedot, jotka koskevat lupien, myös asennusoikeuksien, myöntämiseen sovellettavia ehtoja ja menettelyjä, mukaan lukien kaikki tiedot poikkeuksista, jotka koskevat joitakin tai kaikkia kansallisessa tai unionin lainsäädännössä edellytettyjä lupia tai asennusoikeuksia.

3. Millä tahansa operaattorilla on oikeus toimittaa lupia tai asennusoikeuksia koskevia hakemuksia sähköisessä muodossa keskitetyn tietopisteen kautta ja saada tietoja hakemuksensa tilasta.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on 15 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta hylättävä lupahakemukset, myös asennusoikeuksia koskevat hakemukset, jos lupaa hakeva operaattori ei ole asettanut vähimmäistietoja saataville keskitetyn tietopisteen kautta 6 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä tai evättävä muut luvat kuin asennusoikeudet neljän kuukauden kuluessa täydellisen lupahakemuksen vastaanottamisesta.

Toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä lupia tai asennusoikeuksia koskevan hakemuksen täydellisyys 15 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Hakemus katsotaan täydelliseksi, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole pyytäneet hakijaa toimittamaan puuttuvia tietoja kyseisen määräajan kuluessa.

Ensimmäinen ja toinen alakohhta eivät vaikuta muihin menettelyn asianmukaista toteutusta varten asetettuihin erityisiin määräaikoihin tai velvoitteisiin, joita sovelletaan lupamenettelyyn, muutoksenhakumenettelyt mukaan luettuna, unionin lainsäädännön tai unionin lainsäädännön mukaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Toimivaltainen viranomainen voi poikkeuksellisesti ja jäsenvaltion asettaman perustellun syyn perusteella pidentää ensimmäisessä alakohdassa ja 6 kohdassa tarkoitettua neljän kuukauden määräaikaa omasta aloitteestaan. Pidennyksen on oltava mahdollisimman lyhyt. Jäsenvaltioiden on esitettävä tällaisen pidentämisen perusteet, julkaistava ne etukäteen keskitettyjen tietopisteiden kautta ja ilmoitettava niistä komissiolle.

Lupien tai asennusoikeuksien epäämiset on perusteltava asianmukaisesti puolueettomin, läpinäkyvin, syrjimättömin ja oikeasuhteisin perustein.

6. Poiketen siitä, mitä direktiivin (EU) 2018/1972 43 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, jos erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden

liitännäistoimintojen käyttöönotto edellyttää lupien lisäksi asennusoikeuksia julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteydessä, toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä tällaiset asennusoikeudet neljän kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamispäivästä.

7. Jos toimivaltainen viranomainen ei vastaa 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun neljän kuukauden määräajan kuluessa ja jollei määräaikaa pidennetä 5 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti, lupa katsotaan myönnettyksi. Tätä sovelletaan myös 6 kohdassa tarkoitettuihin asennusoikeuksiin.

8. Komissio täsmentää täytäntöönpanosäädöksellä sellaisten erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoluokat, joihin ei sovelleta tässä artiklassa tarkoitettua lupamenettelyä. Kyseinen täytäntöönpanosäädös hyväksytään 13 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

9. Toimivaltaiset viranomaiset eivät saa pitää 8 kohdassa tarkoitettujen elementtien käyttöönoton edellytyksenä erillistä kaavoituslupaa tai muuta erillistä ennakkolupaa. Tästä poiketen toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia lupia erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoon rakennuksissa tai kohteissa, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti suojeltua arkkitehtonista, historiallista tai uskonnollista arvoa tai luonnonarvoa, tai jos se on tarpeen yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

10. Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoon tarvittavista luvista, lukuun ottamatta asennusoikeuksia, ei saa periä palkkioita tai maksuja, jotka ovat määrältään direktiivin (EU) 2018/1972 16 artiklassa soveltuvien osin säädettyjä hallinnollisia maksuja suurempia.

11. Operaattorin, jolle on aiheutunut vahinkoa 5 ja 6 kohdan nojalla sovellettavien määräaikojen noudattamatta jättämisen vuoksi, on saatava korvaus kärsimästään vahingosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

8 artikla

Kiinteistön fyysinen infrastruktuuri ja kuitukaapelit

1. Kaikki loppukäyttäjän sijaintipaikassa sijaitsevat uudet tai peruskorjattavat rakennukset, mukaan lukien yhteisomistuksessa olevat elementit, joita koskevat rakennuslupahakemukset on jätetty [VOIMAANTULO + 12 KUUKAUTTA] jälkeen, on varustettava kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla verkon liityntäpisteisiin saakka sekä kiinteistön kuitukaapeleilla.

2. Kaikki uudet tai peruskorjattavat monen asunnon kiinteistöt, joita koskevat rakennuslupahakemukset on jätetty [VOIMAANTULO + 12 KUUKAUTTA] jälkeen, on varustettava liityntäpisteellä.

3. [VOIMAANTULO + 12 KUUKAUTTA] mennessä kaikki loppukäyttäjien sijaintipaikassa olevat rakennukset, mukaan lukien niiden yhteisomistuksessa olevat elementit, joihin tehdään direktiivin 2010/31/EU 2 artiklan 10 alakohdassa määriteltyjä laajamittaisia korjauksia, on varustettava kuituyhteyksiä tukevalla kiinteistön fyysisellä infrastruktuurilla verkon liityntäpisteisiin saakka sekä kiinteistön kuitukaapeleilla. Kaikki monen asunnon kiinteistöt, joihin tehdään direktiivin 2010/31/EU 2 artiklan 10 alakohdassa määriteltyjä laajamittaisia korjauksia, on myös varustettava liityntäpisteellä.

4. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä asiaan liittyvät standardit tai tekniset eritelmät, jotka ovat tarpeen 1, 2 ja 3 kohdan täytäntöönpanemiseksi, [VOIMAANTULO + 9 kuukautta]

mennessä. Näiden standardien tai teknisten eritelmien olisi sisällettävä vähintään seuraavat tiedot:

- a) rakennuksen liityntäpisteen eritelmät ja kuituliitännän eritelmät;
- b) kaapelien eritelmät;
- c) pistokeliitännän eritelmät;
- d) putkia tai mikrokanavia koskevat eritelmät;
- e) tekniset eritelmät, joita tarvitaan sähkökaapeloinnin häiriöiden estämiseksi;
- f) pienin taivutussäde.

5. Tämän artiklan mukaisesti varustetut kiinteistöt voivat saada ”kuituyhteyksiä tukeva”-merkinnän.

6. Jäsenvaltioiden on myös perustettava sertifiointijärjestelmiä, joiden avulla voidaan osoittaa 4 kohdassa tarkoitettujen standardien tai teknisten eritelmien noudattaminen ja saada 5 kohdassa säädetty ”kuituyhteyksiä tukeva” -merkintä, [VOIMAANTULO + 12 kuukautta] mennessä. Jäsenvaltioiden on asetettava 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen rakennuslupien myöntämisen edellytykseksi tässä kohdassa tarkoitettujen standardien tai teknisten eritelmien noudattaminen vahvistetun testausselosteen perusteella.

7. Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa ei sovelleta tiettyihin rakennusluokkiin, etenkin yhden asunnon kiinteistöihin, jos näiden kohtien noudattaminen on objektiivisin perustein kohtuutonta, erityisesti yksittäisille omistajille tai yhteisomistajille aiheutuvien kustannusten osalta.

8. Edellä olevia 1, 2 ja 3 kohtaa ei tarvitse soveltaa tiettytyyppisiin rakennuksiin, kuten kansallisessa lainsäädännössä määriteltäisiin tiettytyyppisiin muistomerkkeihin, historiallisiin rakennuksiin, sotilaskäytössä oleviin rakennuksiin ja kansallisen turvallisuuden tarkoituksiin käytettäviin rakennuksiin. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä tällaiset rakennusluokat asianmukaisesti perusteltujen ja oikeasuhteisten syiden perusteella. Tällaisia rakennusluokkia koskevat tiedot on julkaistava keskitetyn tietopisteen kautta ja ilmoitettava komissiolle.

9 artikla

Kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeus

1. Jokaisella yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajalla on oltava oikeus ottaa käyttöön verkkonsa omalla kustannuksellaan liityntäpisteeseen saakka, jollei 3 kohdan ensimmäisestä alakohdasta muuta johdu.

2. Jokaisella yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajalla on oltava oikeus käyttää olemassa olevaa kiinteistön fyysistä infrastruktuuria erittäin suuren kapasiteetin verkon elementtien käyttöönottoa varten, jos kahdentaminen on teknisesti mahdotonta tai taloudellisesti tehotonta, jollei 3 kohdasta muuta johdu.

3. Jokaisen liityntäpisteen ja kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden haltijan on täytettävä tarvittaessa yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien kohtuulliset pyynnöt, jotka koskevat liityntäpisteen ja kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeutta, oikeudenmukaisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin, hinta mukaan lukien.

Liityntäpisteen ja kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeuden haltija voi evätä käyttöoikeuden, jos kiinteistön kuitukaapelien käyttöoikeus on annettu direktiivin (EU) 2018/1972 II osan II osaston II–IV luvun mukaisesti asetettujen velvoitteiden nojalla tai niihin

on myönnetty pääsy oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, hinta mukaan luettuna.

4. Jos kuituyhteyksiä tukevaa kiinteistön fyysistä infrastruktuuria ei ole käytettävissä, jokaisella yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajalla on oltava oikeus liittää verkkonsa tilaajan tiloihin tilaajan suostumuksella ja sillä edellytyksellä, että kolmansien osapuolten yksityisomaisuuteen kohdistuva vaikutus pidetään mahdollisimman vähäisenä.

5. Tämä artikla ei rajoita liityntäpisteen tai kiinteistön fyysisen infrastruktuurin omistajan omistusoikeutta siinä tapauksessa, että kyseisen infrastruktuurin tai liityntäpisteen käyttöoikeuden haltija ei ole kyseisen infrastruktuurin tai liityntäpisteen omistaja, eikä muiden kolmansien osapuolten, kuten maanomistajien ja kiinteistönomistajien, omistusoikeutta.

6. Kuultuaan sidosryhmiä ja kansallisia riitojenratkaisuelimiä ja tarvittaessa muita unionin asianomaisten alojen toimivaltaisia elimiä tai virastoja komissio voi tiiviissä yhteistyössä BERECin kanssa antaa ohjeita tämän artiklan soveltamisesta.

10 artikla

Keskitettyjen tietopisteiden digitalisointi

1. Keskitettyissä tietopisteissä on asetettava saataville asianmukaiset digitaaliset välineet, kuten verkkoportaalit, digitaaliset alustat tai digitaaliset sovellukset, jotta kaikki tässä asetuksessa säädetty oikeudet ja velvollisuudet voidaan toteuttaa verkossa.

2. Jäsenvaltiot voivat tarvittaessa liittää yhteen tai integroida kokonaan tai osittain useita digitaalisia välineitä, jotka tukevat 1 kohdassa tarkoitettuja keskitettyjä tietopisteitä.

3. Jäsenvaltioiden on perustettava kansallinen keskitetty digitaalinen yhteyspiste, joka koostuu yhteisestä käyttöliittymästä, jolla varmistetaan saumaton pääsy digitalisoiuihin keskitettyihin tietopisteisiin.

11 artikla

Riitojenratkaisu

1. Rajoittamatta mahdollisuutta saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi jokaisella osapuolella on oikeus saattaa 12 artiklan nojalla perustetun toimivaltaisen kansallisen riitojenratkaisuelimen käsiteltäväksi riita, joka voi syntyä,

- a) jos olemassa olevan infrastruktuurin käyttöoikeus evätään tai erityisistä ehdoista ja edellytyksistä, hinta mukaan lukien, ei päästä yhteisymmärrykseen kuukauden kuluessa 3 artiklan mukaisen käyttöoikeutta koskevan pyynnön vastaanottopäivästä;
- b) edellä 4 ja 6 artiklassa säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien yhteydessä, myös jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta 15 päivän kuluessa 4 artiklan mukaisen pyynnön esittämisestä ja viikon kuluessa 6 artiklan mukaisen pyynnön esittämisestä;
- c) jos 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun sopimukseen rakennusteknisten töiden koordinoinnista ei ole päästy kuukauden kuluessa rakennusteknisten töiden koordinoitua koskevan muodollisen pyynnön vastaanottopäivästä; tai
- d) jos 9 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun sopimukseen kiinteistön fyysisen infrastruktuurin käyttöoikeudesta ei ole päästy kuukauden kuluessa muodollisen käyttöoikeuspyynnön vastaanottopäivästä;

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kansallisen riitojenratkaisuelimen on suhteellisuusperiaate ja komission ohjeissa vahvistetut periaatteet täysimääräisesti huomioon ottaen tehtävä sitova päätös riidan ratkaisemiseksi viimeistään

- a) neljän kuukauden kuluessa riidanratkaisupyynnön vastaanottopäivästä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen riitojen osalta;
- b) kuukauden kuluessa riidanratkaisupyynnön vastaanottopäivästä 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettujen riitojen osalta.

Näitä määräaikoja voidaan pidentää ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa.

3. Edellä 1 kohdan a, c ja d alakohdassa tarkoitetuissa riita-asioissa kansallisen riitojenratkaisuelimen päätöksessä voidaan määrätä oikeudenmukaisista ja kohtuullisista ehdoista ja edellytyksistä, tarvittaessa myös hinnasta.

Jos riita koskee operaattorin infrastruktuurin käyttöoikeutta ja kansallinen riitojenratkaisuelin on kansallinen sääntelyviranomainen, direktiivin (EU) 2018/1972 3 artiklassa vahvistetut tavoitteet on tarvittaessa otettava huomioon.

4. Tässä artiklassa säädetyt säännöt täydentävät Euroopan unionin perusoikeuskirjan⁴⁷ 47 artiklan mukaisia oikeussuojakeinoja ja -menettelyjä eivätkä rajoita niiden soveltamista.

12 artikla

Toimivaltaiset elimet

1. Kansalliselle riitojenratkaisuelimelle annetuista tehtävistä huolehtii yksi tai useampi toimivaltainen elin, joka voi olla olemassa oleva elin.

2. Kansallisen riitojenratkaisuelimen on oltava oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista verkon ylläpitäjistä ja kaikista julkisen sektorin elimistä, joiden omistuksessa tai määräysvallassa riita-asiaan liittyvä fyysinen infrastruktuuri on. Niiden jäsenvaltioiden, jotka vielä omistavat verkon ylläpitäjiä tai joilla on niitä koskevaa määräysvaltaa, on varmistettava, että kansallisiin riitojenratkaisumenettelyihin liittyvät toiminnot ja keskitettyjen tietopisteiden toiminnot erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti omistusoikeuteen tai määräysvalttaan liittyvästä toiminnasta.

3. Kansallinen riitojenratkaisuelin voi periä maksuja sille annettujen tehtävien suorittamiseen liittyvien kustannusten kattamiseksi.

4. Kaikkien osapuolten, joita riita koskee, on tehtävä täysimääräistä yhteistyötä kansallisen riitojenratkaisuelimen kanssa.

5. Edellä 3–8 ja 10 artiklassa tarkoitettuja keskitetyn tietopisteen tehtäviä hoitaa tapauksen mukaan yksi tai useampi jäsenvaltion kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla nimeämä toimivaltainen elin. Näiden tehtävien suorittamiseen liittyvien kustannusten kattamiseksi voidaan periä maksuja keskitettyjen tietopisteiden käytöstä.

6. Edellä olevaa 2 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin toimivaltaisiin elimiin, jotka hoitavat keskitetyn tietopisteen tehtäviä.

7. Toimivaltaisten elinten on käytettävä toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on riittävät tekniset ja taloudelliset resurssit sekä henkilöstöresurssit niille annettujen tehtävien hoitamiseen.

⁴⁷ Euroopan unionin perusoikeuskirja (EUVL C 326, 26.10.2012, s. 391–407).

8. Jäsenvaltioiden on julkaistava kunkin toimivaltaisen elimen tehtävät keskitetyn tietopisteen kautta varsinkin silloin, kun tehtävistä vastaa useampi kuin yksi toimivaltainen elin tai jos osoitetut tehtävät ovat muuttuneet. Toimivaltaisten elinten on tarvittaessa neuvoteltava keskenään ja tehtävä yhteistyötä yhteistä etua koskevissa asioissa.

9. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kunkin tässä asetuksessa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan tämän artiklan mukaisen toimivaltaisen elimen nimi ja sen vastuualue viimeistään [VOIMAANTULOPÄIVÄ] ja mahdolliset näitä tietoja koskevat muutokset ennen tällaisen nimeämisen tai muutoksen voimaantuloa.

10. Toimivaltaisen elimen tekemisiin päätöksiin on voitava hakea muutosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti täysin riippumattomalta muutoksenhakuelimeltä, myös tuomiovaltaa käyttävältä elimeltä. Kaikkiin tämän kohdan nojalla tehtyihin muutoksenhakuihin sovelletaan direktiivin (EU) 2018/1972 31 artiklaa soveltuvin osin.

Ensimmäisen alakohdan mukainen muutoksenhakuoikeus ei vaikuta osapuolten oikeuteen saattaa riita kansallisen toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

13 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa direktiivin (EU) 2018/1972 118 artiklan 1 kohdalla perustettu viestintäkomitea. Komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

14 artikla

Seuraamukset ja korvaukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä säännöt seuraamuksista, mukaan lukien tarvittaessa sakot ja muut kuin rikosoikeudelliset ennalta vahvistetut seuraamukset tai uhkasakot, joita sovelletaan tämän asetuksen ja 12 artiklassa tarkoitettujen toimivaltaisten elinten tämän asetuksen nojalla antaman sitovan päätöksen rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava asianmukaisia, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Jäsenvaltioiden on annettava sääntöjä, jotka koskevat riittävää taloudellista korvausta henkilöille, joille aiheutuu vahinkoa tässä asetuksessa säädettyjen oikeuksien käytöstä.

15 artikla

Raportointi ja seuranta

1. Komission on toimitettava viimeistään [VOIMAANTULOPÄIVÄ + 5 VUOTTA] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, jossa arvioidaan tämän asetuksen täytäntöönpanoa. Kertomukseen on sisällyttävä yhteenveto tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden vaikutuksesta ja arvio edistymisestä sen tavoitteiden saavuttamisessa, myös siitä, voitaisiinko asetuksella edistää digitaalinen vuosikymmen 2030 -ohjelman perustamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyjen verkkoyhteystavoitteiden saavuttamista ja millä tavoin.
2. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheutonta viivytystä. Jäsenvaltioiden on erityisesti [VOIMAANTULOPÄIVÄ + 12 KUUKAUTTA] mennessä tiiviissä yhteistyössä komission kanssa direktiivin (EU) 2018/1972

118 artiklalla perustetun viestintäkomitean välityksellä vahvistettava indikaattorit, joilla tämän asetuksen soveltamista voidaan seurata asianmukaisesti, sekä mekanismi, jolla varmistetaan säännöllinen tiedonkeruu ja raportointi komissiolle.

16 artikla

Siirtymätoimenpiteet

Kansallisten toimenpiteiden, joissa määritetään sellaisten erittäin suuren kapasiteetin verkkojen elementtien tai niiden liitännäistoimintojen käyttöönottoluokat, joihin ei sovelleta 7 artiklassa tarkoitettua lupamenettelyä ja jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet direktiivin 2014/61/EU nojalla tai ennen sen voimaantuloa mutta sen mukaisesti, soveltamista jatketaan, kunnes tämän asetuksen 7 artiklan 8 kohdassa säädettyä täytäntöönpanosäädöstä aletaan soveltaa.

17 artikla

Kumoaminen

1. Kumotaan direktiivi 2014/61/EU.
2. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

18 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Sitä sovelletaan [6 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja